

SELVITYSTYÖN LOPPURAPORTTI:

Eläinlääkintähuollon ja eläinlääkärin tekemän
valvontatyön järjestelyt
ympäristöterveydenhuollon valvontayksiköissä

Mari Nevas, MotiVet Oy
mari.nevas@outlook.com
26.6.2018, vs. 5

Sisällysluettelo

1.	KYSELYN TOTEUTTAMINEN	2
2.	VALVONTAYKSIKÖT	3
2.1	Valvontayksiköt lukuina	3
2.2	Eläinlääkintähuollon kustannusten jako.....	4
2.3	Praktikon peruspalkka.....	4
3.	KIIREETTÖMIEN ELÄINLÄÄKÄRIPALVELUIDEN JÄRJESTÄMINEN.....	5
3.1	Vastaanottojen avustajatilanne sekä varustelutaso.....	5
3.2	Tehtävien jakautuminen virka-aikaisessa työssä.....	9
3.3	Peruseläinlääkäripalveluiden määrittely	9
3.4	Yksityisten toimijoiden huomioiminen palveluiden suunnittelussa	11
4.	PÄIVYSTYSJÄRJESTELYT	12
4.1	Kiireellisen eläinlääkäriavun saaminen virka-aikana	12
4.2	Päivystyksen eriyttäminen	12
4.3	Päivystysalue, päivystysjakson pituus ja eläinlääkäreiden määrä päivystyksessä	12
4.4	Päivystyskorvauksen suuruus.....	13
4.5	Päivystysvapaiden kertyminen ja palkkaus vapaapäivinä.....	14
5.	VALVONTATYÖN ORGANISOINTI.....	15
5.1	Valvontatehtävien jako praktikoille.....	15
5.2	Korvaus valvontatehtävistä muille kuin valvontaeläinlääkäreille	15
5.3	Valvontatyön suoritteiden kirjaaminen.....	15
5.4	Päivystysaikaiset valvontatehtävät ja niiden kirjaaminen	16
6.	NYKYISEN JÄRJESTELMÄN ARVIOINTI	17
6.1	Kiireettömän praktiikan järjestelyissä havaitut kehittämistarpeet.....	17
6.2	Päivystysjärjestelmän kehittämistarpeet	17
6.3	Päivystysjärjestelmään sisältyvät riskit.....	18
6.4	Valvontatehtäviin liittyvät kehitystarpeet	19
6.5	Eläinlääkintähuollon järjestelyissä havaitut hyvät käytänteet.....	20
7.	TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT	22
7.1	Kohtuulliset etäisyydet ja ajat eläinlääkäriavun saamiselle.....	22
7.2	Miten maakuntiin taataan toimiva päivystysjärjestelmä?.....	23
7.3	Millaisia mahdollisuuksia maakuntaudistus voi tuoda eläinlääkintähuoltoon?	24
7.4	Millaisia uhkia maakuntaudistuksessa voidaan nähdä liittyen eläinlääkintähuoltoon?	25
7.5	Maakuntien varautuminen erityistilanteisiin	26
7.6	Millaisena mahdollisuutena tai uhkana näette yhtiöittämisen tai eläinlääkintään liittyvien toimintojen ulkoistamisen?.....	27

1. KYSELYN TOTEUTTAMINEN

Tarve kartoittaa eläinlääkintähuollon ja eläinlääkäreiden tekemän valvontatyön nykytilanteen järjestelyt mahdollisimman kattavasti nousi esiin keväällä 2017 Eläinlääkäriliiton eläinlääkintähuoltotyöryhmän kokouksessa 10.3.2017 ja työryhmä päätyi pyytämään suunnitelman tätä selvitystä varten. Eläinlääkäriliiton valtuuskunta tutustui tehtyyn suunnitelmaan kokouksessaan 20.5.2017 ja piti tarpeellisenä toteuttaa kyseisen selvityksen, tarkoituksena tuottaa tietoa maakuntauudistukseen liittyvien järjestelyiden pohjaksi. Eläinlääkäriliiton hallitus päätti selvityksen tilaamisesta 16.6.2017.

Kysely toteutettiin loka-marraskuussa 2017. Kysely työstettiin ottamalla huomioon liiton edustajien näkemykset sekä suunnittelun loppuvaiheessa neljän terveystalouden johtajan mielipiteet kyselyn sisällöstä ja kysymysten muotoilusta. Kysely lähetettiin kaikkien 62 valvontayksikön johtajille ja kyselyyn pyydettiin vastaamaan sen henkilön, joka tuntee eläinlääkintähuollon toimialan parhaiten. Lisäksi oli mahdollista koota eri asiantuntijoiden vastauksia täytettävällä pdf-muotoisella lomakepohjalla. Ennen vastausajan umpeutumista kaikkia heitä, jotka eivät olleet vielä vastanneet, muistutettiin kyselystä yhteisellä viestillä. Tämän jälkeen lähetettiin vielä henkilökohtainen pyyntö kyselyyn vastaamisesta niille, jotka edelleen puuttuivat. Kyselyyn vastasi lopulta yhteensä 51/62 yksikköä (vastausprosentti 82 %). Kysely oli varsin laaja, mistä kertoo myös 1 h 45 min keskimääräinen vastausaika. Suurin osa vastaajista oli vastannut monisanaisesti myös avoimiin kysymyksiin, mikä oli todennäköisesti pidentänyt vastausaikaa. Muutama vastaajista oli puolestaan antanut ainoastaan perustiedot, ja osa maininnut, että ei tunne eläinlääkäripuolen järjestelyitä riittävällä tavalla vastataksaan. Kaiken kaikkiaan kyselyvastauksista voi kuitenkin muodostaa varsin laajan käsityksen eläinlääkintähuollon sekä eläinlääkärin hoitamien valvontatehtävien järjestelyistä ympäristöterveydenhuollon valvontayksiköistä sekä niistä mahdollisuuksista ja haasteista, joita maakuntauudistuksen nähdään tuovan tähän tehtäväkenttään. Kysely myös osoitti selkeitä eroja eläinlääkintähuollon järjestelyiden toteuttamisessa eri valvontayksiköissä.

Kyselyn alustavia tuloksia esiteltiin valtuuskunnalle 25.11.2017 pidetyssä kokouksessa sekä maakuntauudistuksen parissa työskenteleville eläinlääkäreille Eläinlääkäripäivillä järjestetyssä lounastapaamisessa 15.12.2017.

Kyselyn taustamateriaaliksi on lisäksi koottu Luonnonvarakeskuksen kautta kunnittain tiedot kotieläintilojen määristä, koskien nautoja, lampaita, vuohia, siipikarjaa, sikoja sekä maatiloilla pidettäviä hevosia. Tästä materiaalista kootut kuntakohtaiset tiedot eläintiloista on yhdistetty valvontayksikkökohtaisiksi tiedoiksi ja liitetty Excel-tiedostoon kyselyvastauksista. Porojen määrät on saatu paliskuntien tilastoista. Tätä taustamateriaalia voidaan tarvittaessa hyödyntää tulosten tilastollisessa arvioinnissa vielä jatkossa.

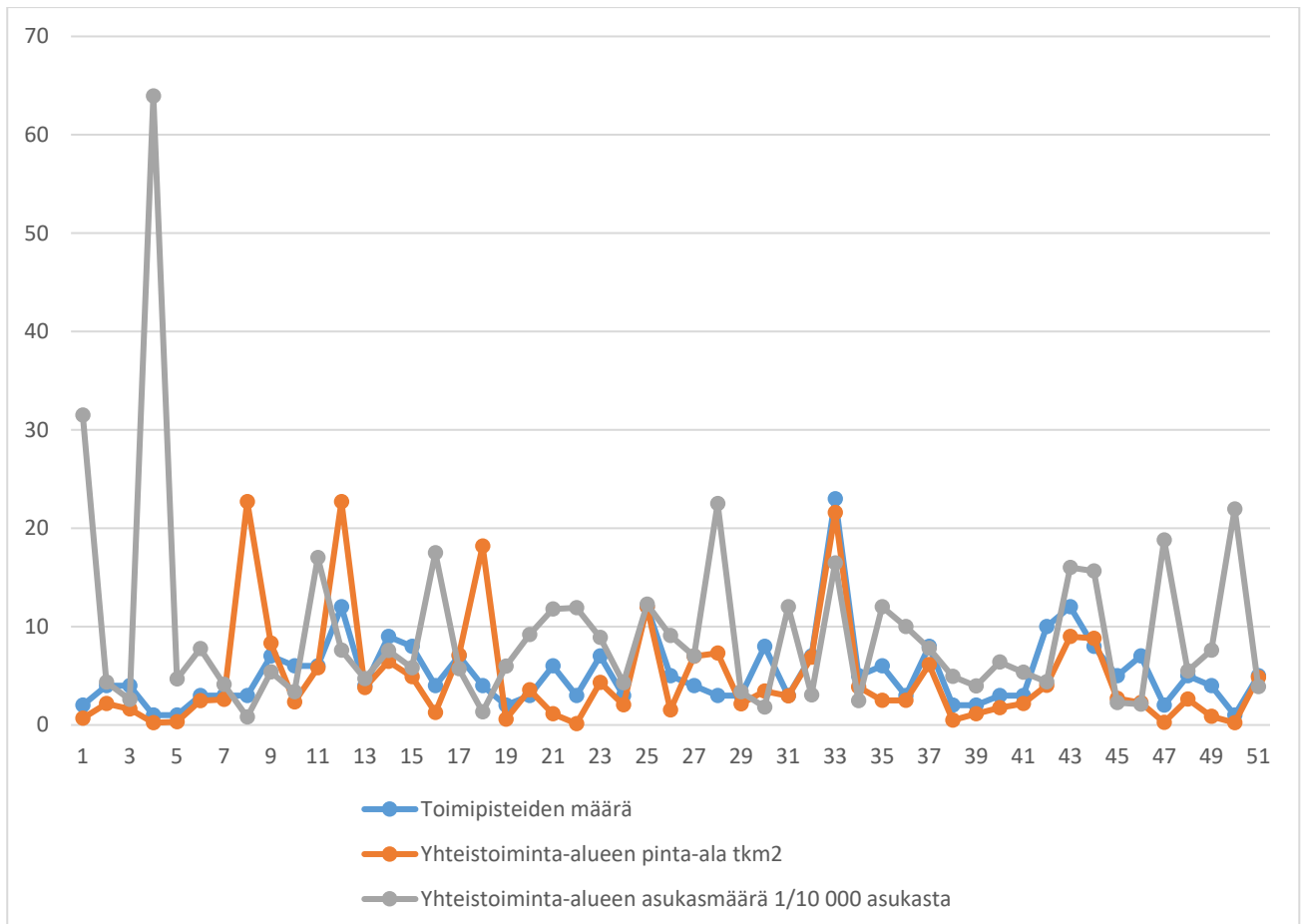
2. VALVONTAYKSIKÖT

2.1 Valvontayksiköt lukuina

Ympäristöterveydenhuollon toimipisteiden lukumäärä vaihteli kyselyyn vastanneissa valvontayksiköissä 1-23 toimipisteen välillä. Keskiarvoinen lukumäärä oli 5,3 ja mediaani 4 toimipistettä/yksikkö. Yhteensä vastanneissa yksiköissä oli 255 toimipistettä, joista 199 oli eläinlääkärivastaanottoja ja 56 :ssa tehtiin ainoastaan hallintoon sekä valvontaan liittyviä tehtäviä. Eläinlääkärivastaanotoista 188:sta saatiin kyselyssä tarkempia tietoja.

Pinta-alojen ja toimipisteiden perusteella voitiin laskea, että toimipisteitä oli keskimäärin yksi 908 km² aluetta kohden. Kyseisestä luvusta selvästi poikkeava pinta-alan mediaani, eli keskimäinen havaintoarvo, 682 km² kertoo hajonnan ääripäissä olevan kuitenkin varsin suurta. Valvontayksikön alueen asukasmäärien pohjalta arvioituna yksi toimipiste on keskimäärin 37 533 asukasta kohden, mediaani 13 745 asukasta.

Valvontayksiköiden toimipisteiden määriä on kuvassa 1 esitetty valvontayksikön alueen väkilukuun sekä pinta-alaan nähden. Toimipisteissä ovat mukana kaikki; sekä praktiikkatoimintaan keskittyvät että valvonnan toimipisteet.

Kuva 1. Toimipisteiden määrä kuvattuna suhteessa yhteistoiminta-alueen pinta-alaan (tkm²) sekä asukasmäärään (1/10 000 asukasta).

Valvontayksiköiden maa-alueen (pois lukien vesistöt) pinta-alat vaihtelivat 135 - 22 700 km²:n välillä. Yksiköistä 26 alueella (51 %) kuvattiin olevan laajoja tiettömiä alueita, kuten yhtenäisiä vesistöjä tai tiettömiä metsäalueita, jotka voivat lisätä käyntimatkojen pituutta suhteessa yksikön pinta-alaan.

2.2 Eläinlääkintähuollon kustannusten jako

Kyselyssä selvitettiin millä perustein eläinlääkintähuollon kustannukset (päivystys sekä kiireettömät eläinlääkäripalvelut) on jaettu valvontayksikköön kuuluvien kuntien välillä. Vastausten mukaan käytetyt jakoperusteet ovat varsin kirjavia. Lisäksi päiväaikainen praktiikka saattoi olla jaettu eri perustein kuin päivystysaikainen työ. Taulukkoon 1 on koottu erilaisia tapoja, joita on käytetty jaettaessa kustannukset. Kysymykseen vastasi yhteensä 49 yksikköä, joista neljä ilmoitti, että ko. yksikköön kuului vain yksi kunta, eikä näitä näin ollen otettu mukaan tulosten käsittelyssä. Yksi vastaus jouduttiin lisäksi hylkäämään tulkintavaikeuksien vuoksi.

Taulukko 1. Kustannusten laskemisessa käytetyt jakoperusteet kunnittain.

Jakoperuste	Yksiköiden määrä
Suoritteiden määrä/arvio potilasmääristä	16
Asukasluku+ tuotantoeläintilat/maitotilat/tuotantoeläinmäärät/kohdemäärä	10
Asukasluku	8
Asukasluku + suoritteiden määrä	2
Asukasluku + ennalta sovittu jakosuhde kuntien välillä	1
Asukasluku + päivystysvuorojen määrä	1
Potilasmäärät + kuntakohtainen jakosuhde	1
Eläinmäärä	1
Kussakin kunnassa olevan viran/hlökunnan kustannusten mukaan	2
Ennalta sovittu jakosuhde kuntien välillä	1
Yhteistyötä tehdään ilman, että raha vaihtaa omistajaa	1

Jakoperusteen lisäksi saattoi myös olla erityisiä painokertoimia, tai yksittäisen kunnan osuutta määritelty esim. siten että kuntakohtaisen minimimaksun on oltava vähintään 5 % kokonaiskustannuksista. Lisäksi osassa kunnista oli huomioitu ainoastaan tuotantoeläinmäärät tai –käynnit laskennan pohjana.

2.3 Praktikon peruspalkka

Praktikolle maksettavaa peruspalkkaa käsittelevään kysymykseen vastasi 49 yksikköä, mutta näistä neljä kommentoi, että yksikössä ei ole eläinlääkäreitä, jotka tekisivät ainoastaan praktiikkaa. Praktikoiden peruspalkkojen taso vaihteli n. 1749 € - 4000 € välillä. Vain yhdessä yksiköistä palkkaus perustui lääkärisopimuksen minimiin (n. 1749 €) ja yhdessä yksikössä ilmoitettiin maksettavan lääkärisopimuksen minimin mukaan silloin, kun kyseessä on lyhytaikainen sijainen tai eläinlääketieteen kandi. Muissa yksiköissä peruspalkka oli tätä korkeampi. Kahdessa tapauksessa ilmoitettiin kunnan sisäisten palkkojen vaihtelevan, ja näistä toisessa vaihtelu oli suurta, 2300-4000 € välillä, johtuen siitä, että palkkoja ei oltu valvontayksikössä harmonisoitu. Palkkojen keskiarvo on noin 2354 € ja mediaani 2335 €.

3. KIIREETTÖMIEN ELÄINLÄÄKÄRIPALVELUIDEN JÄRJESTÄMINEN

Vastanneista yksiköistä kahta lukuun ottamatta kaikki järjestävät yksikön toimesta pieneläimille kiireettömiä eläinlääkäripalveluita virka-aikana. Näistä kaksi järjestävät palvelun osin ostopalveluna yksityiseltä tai toisesta valvontayksiköstä ja yksi ainoastaan ostopalveluna. Muut järjestävät kyseiset kiireettömät eläinlääkäripalvelut itse.

3.1 Vastaanottojen avustajatilanne sekä varustelutaso

Tutkimukseen osallistuneiden valvontayksiköiden alueella oli yhteensä 188 vastaanottoa, joissa tarjottiin eläinlääkäripalveluita. Vastaanottotilojen varustelutaso vaihteli paljon. Kysymyksessä pyydettiin erittelemään vastaanottokohtaisesti seuraavien laitteiden löytymistä; röntgen, ultraäänilaitte, verianalysaattori, inhalaatioanestesia sekä hammaskiven poistoon käytettävä ultraäänilaitte. Kysymykseen vastasi 48 yksikköä. Yleisimmin oli käytössä hammaskiven poistoon tarkoitettu ultraäänilaitte ja seuraavaksi yleisempänä oli käytössä tavallinen ultra (Taulukko 2). Röntgen sekä verianalysaattori löytyvät 17 yksiköstä (36 %). Neljässä yksikössä röntgen löytyy kolmelta vastaanotoista ja neljässä yksikössä kahdelta vastaanotolta. Verianalysaattori on yhdessä valvontayksikössä jopa kuudella eri vastaanotolla. Yhteensä 13 vastaanotolta löytyvät kaikki kysytyt laitteet ja näistä 11 oli käytössään kunnan palkkaamana myös avustava henkilö (Taulukko 3 ja 4).

Avustaja oli käytössä kysymykseen vastanneiden 48 yksikön alueella 27 yksikössä, vähintään yhdellä vastaanotoista. Avustaja oli yksiköstä riippuen joko kunnan tai eläinlääkäriin palkkaama. Kunnan palkkaamia, osa- tai kokopäiväisiä avustajia oli vastanneissa yksiköissä yhteensä 30 ja eläinlääkäriin palkkaamia kymmenen (Taulukko 3 ja 4). Avustavat henkilöt painottuivat erityisesti niille klinikoille, joilla oli myös korkein varustelutaso. Vastauksissa kuvatuista vastaanotoista 78 %:lla (148/188) ei ollut avustavaa henkilökuntaa lainkaan käytössä.

Avustaja oli kunnan palkkaama 21 yksikössä vähintään yhdellä vastaanotoista. Suurimmassa osassa näistä yksiköistä (14 kpl) avustaja on yhdellä vastaanotolla, mutta viidessä yksikössä avustaja on palkattuna kahdella eri vastaanotolla ja kahdessa yksikössä avustaja löytyy kolmelta eri vastaanotolta. Eläinlääkärit olivat palkanneet itse avustajan seitsemässä yksikössä. Näistä viidestä avustaja oli yhdellä vastaanotolla, mutta yhdessä yksikössä oli eläinlääkäriin palkkaama avustaja kahdella vastaanotolla ja yhdessä yksikössä kolmella vastaanotolla. Avustajien palkkaamisessa oli myös yksikön sisällä vaihtelua; yhdessä yksiköistä oli kahdella vastaanotoista kunnan palkkaama avustaja ja kolmella avustaja on eläinlääkäriin palkkaama.

Kysyttäessä eläinlääkäreiden mahdollisesti kustantamista omista laitteista, näitä oli 43 vastanneesta yksiköstä 30:ssä, mutta yksiköiden sisällä vaikutti olevan paljon vaihtelua sen suhteen, miten laajasti eläinlääkärit olivat laitteita hankkineet. Edellä mainittujen lisäksi neljästä yksiköstä todettiin, että eläinlääkäreillä ei ole varsinaisesti itse hankittuja laitteita, mutta ns. käsi-instrumentteja tai muuta välineistöä kyllä on. Yksiköistä yhdeksän ilmoitti, että laitteet ovat kunnan kustantamia. Laitteiden hankintakäytäntöjä ei kyselyssä selvitetty vastaanottotasolle saakka.

Taulukko 2. Vastaanottojen varustetaso yksikkötasolla, 47 yksikön antamien vastausten perusteella laskettuna.

Laite	Laite löytyy vähintään yhdeltä vastaanotolta, yksiköiden lkm (%)	Vastaanottojen lkm, joilla laite on käytössä (yksiköiden lkm)
Röntgen	17 (36 %)	1 vastaanotto (9) 3 vastaanottoa (4) 2 vastaanottoa (4)
Ultraäänilaite	38 (81 %)	1 vastaanotto (10) 2 vastaanottoa (13) 3 vastaanottoa (3) 4 vastaanottoa (2) 5 vastaanottoa (2) 6 vastaanottoa (4) 7 vastaanottoa (1) 8 vastaanottoa (2) 10 vastaanottoa (1)
Verianalysaattori	17 (36 %)	1 vastaanotto (11) 2 vastaanottoa (3) 3 vastaanottoa (1) 4 vastaanottoa (1) 6 vastaanottoa (1)
Inhalaatioanestesia	20 (43 %)	1 vastaanotto (14) 2 vastaanottoa (3) 3 vastaanottoa (2) 4 vastaanottoa (1)
Ultraääni hammaskiven poistoon	41 (87 %)	1 vastaanotto (10) 2 vastaanottoa (13) 3 vastaanottoa (7) 4 vastaanottoa (3) 5 vastaanottoa (2) 6 vastaanottoa (3) 8 vastaanottoa (2)

Taulukko 3. Vastaanottotasolla ilmoitettu varustelutaso, sekä tieto avustajan (osa- tai kokoaikainen) palkkauksesta eritasoisilla vastaanotoilla.

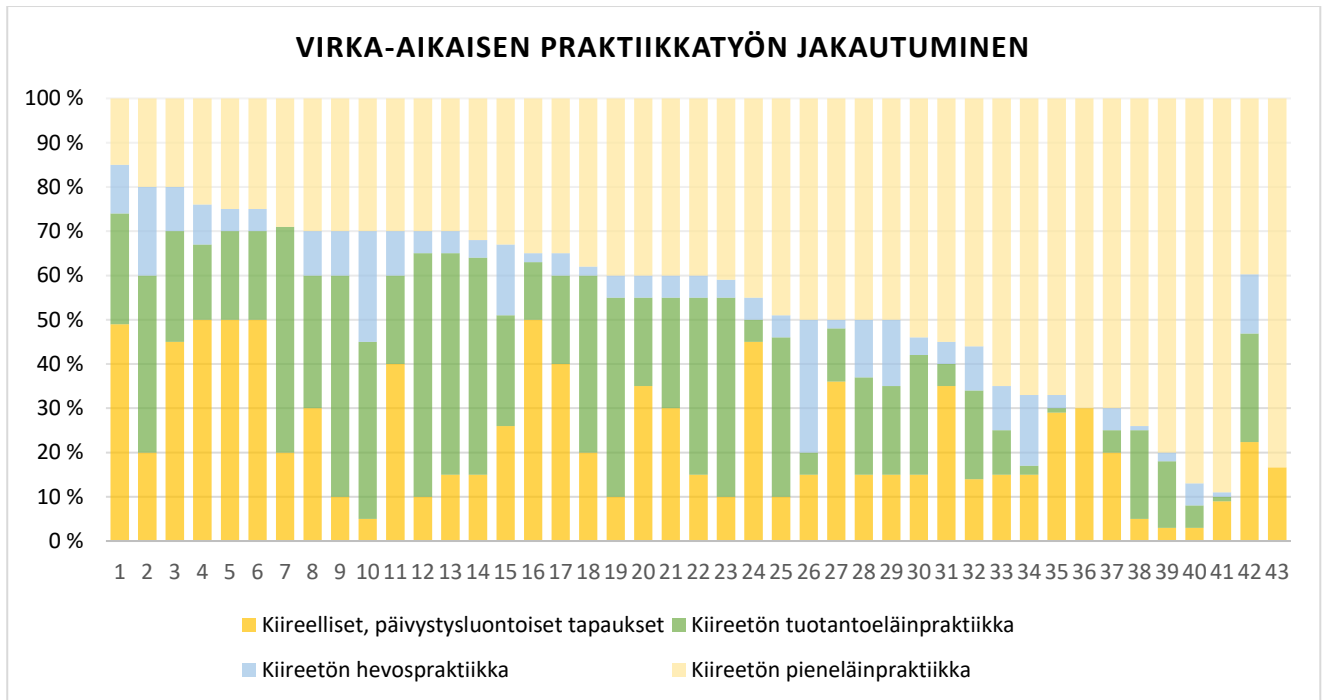
VASTAANOTTOJEN LKM, JOILLA KO. LAITTEET						VASTAANOTTOJEN LKM, JOILLA:		
	Röntgen	Ultraäänilaite	Verianalysaattori	Inhalaatioanestesia	Ultraääni hammaskiven- poistoon	Kunnan palkkaama avustaja	Ell:n palkkaama avustaja	Ei avustajaa
13	x	x	x	x	x	11	0	2
1	x	x	x	x		0	0	1
2	x	x	x		x	1	0	1
4	x	x		x	x	3	0	1
1	x	x	x			1	0	0
2	x	x				1	0	1
2	x	x			x	0	0	2
1	x			x	x	1	0	0
1	x			x		0	1	0
2	x					2	0	0
2		x	x	x	x	2	0	0
8		x	x		x	1	0	7
10		x		x	x	3	0	7
3		x	x			0	0	3
60		x			x	4	5	51
15		x				0	0	15
1			x		x	0	0	1
14					x	0	0	14
46						0	4	42
YHTEENSÄ 188						30	10	148

Taulukko 4. Vastaanottotasolla ilmoitettu varustelutaso, sekä tieto avustajan (osa- tai kokoaikainen) palkkauksesta eritasoisilla vastaanotoilla, vastaanottojen lukumäärien mukaan jaoteltuna.

VASTAANOTTOJEN LKM, JOILLA KO. LAITTEET						VASTAANOTTOJEN LKM, JOILLA:		
	Röntgen	Ultraäänilaite	Verianalysaattori	Inhalaatioanestesia	Ultraääni hammaskiven- poistoon	Kunnan palkkaama avustaja	Ell:n palkkaama avustaja	Ei avustajaa
60		x			x	4	5	51
46						0	4	42
15		x				0	0	15
14					x	0	0	14
13	x	x	x	x	x	11	0	2
10		x		x	x	3	0	7
8		x	x		x	1	0	7
4	x	x		x	x	3	0	1
3		x	x			0	0	3
2	x	x	x		x	1	0	1
2	x	x				1	0	1
2	x	x			x	0	0	2
2	x					2	0	0
2		x	x	x	x	2	0	0
1	x	x	x	x		0	0	1
1	x	x	x			1	0	0
1	x			x	x	1	0	0
1	x			x		0	1	0
1			x		x	0	0	1
YHTEENSÄ 188						30	10	148

3.2 Tehtävien jakautuminen virka-aikaisessa työssä

Vastaajia pyydettiin arvioimaan, miten virka-aikaiset työtehtävät jakautuvat yksikössä kiireettömien pieneläin- tuotantoeläin- ja hevospraktiikan sekä kiireellisten, päivystysluontoisten tapausten välillä. Vaihtelu oli kohtuullisen suurta ja arvioidut prosenttiosuudet on esitetty yksikkökohtaisesti kuvassa 2.

Kuva 2. Virka-aikaisen työn jakautuminen erilaisten työtehtävien välillä valvontayksiköittäin.

3.3 Peruseläinlääkäripalveluiden määrittely

Kunnissa tarjottavan peruseläinlääkäripalvelun sisältö on ollut monesti keskustelussa. Lainsäädäntö antaa hyvin epätarkan määritelmän kunnalta odotettavasta palvelusta, joten kysymyksiin haluttiin kartoittaa sitä, onko maassamme löydettävissä yhtenäinen linja tarjottaville peruseläinlääkäripalveluille.

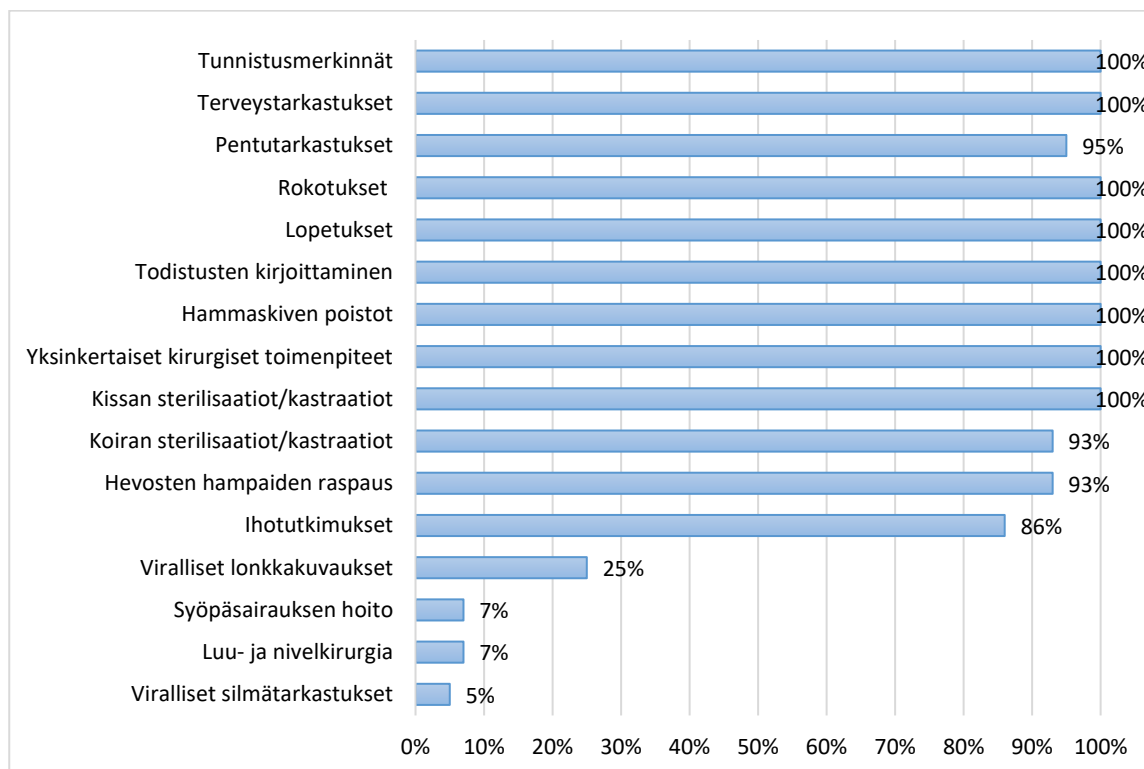
Vastaajilta kysyttiin, onko yksikössä yksilöity peruseläinlääkäripalveluihin kuuluvat tehtävät. Yksiköistä kolmessa nämä oli yksilöity ja 39 vastaajista ilmoitti, että näin ei ole tehty. Yhteensä 3 vastaajaa ei osannut sanoa ovatko palvelut yksilöity. Jatkokysymyksenä tähän pyydettiin kirjaamaan tehtävät siinä tapauksessa, että ne ovat yksikössä yksilöity. Tähän kysymykseen vastasi yhdeksän yksikön edustajaa. Vastauksissa viitattiin lain tai Eläinlääkintähuollon valtakunnalliseen ohjelmaan (EHO), joiden määritelmät todettiin hyvin väljiksi. Kolme vastaajista mainitsi noudattavansa EHO:ssa kuvattua ja kolme laissa annettua määrittelyä. Yksi vastaajista ilmoitti peruseläinlääkäripalveluihin kuuluvan ”tavanomaisten sairauksien yleiseläinlääkäritasoinen hoito sekä rokotukset, steriloinnit, kastroidit, sektiot, suun terveys (hammaskivet, ientulehdukset) ym.” ja toinen kuvasi, että ”sektiot, tapaturmien ensiapu jne. ovat peruseläinlääkäripalveluja”. Toimenpidevalikoiman mainittiin myös muokkautuvan eläinlääkäriin osaamisen mukaan ja osan kunnaneläinlääkäreistä tekevän aika vaatiiviakin toimenpiteitä päiväsaikaan, koska on yhteisvastaanotto ja toinen voi hoitaa suurelänmatkat ja kiireelliset.

Vastaajille annettiin lista erilaisista toimenpiteistä ja pyydettiin heitä valitsemaan ne, joita heidän yksikössään tehtiin kunnan praktisoivien eläinlääkäreiden toimesta harraste-eläimille. Vastaukset on esitetty kuvassa 3. Koiran sterilisaatio ja kastratio oli yhdistetty yhdeksi kysymykseksi, joten näitä toimenpiteitä ei voitu erottaa vastattaessa. Kaksi tämän vastausvaihtoehdon valinnutta mainitsi erikseen avoimessa vastaustilassa, että koiran sterilisaatio ei kuulu tarjottaviin palveluihin. Yhdessä yksikössä ei tehdä koiran sterilisaatioita eikä kastratioita (Kuva 3.).

Kuntien eläinlääkintähuollon palveluvalikoimaan kuuluivat vain harvoissa tapauksissa viralliset lonkkakuvaukset, syöpäsairauksen hoito, luu- ja nivelkirurgia sekä virallisten silmätarkastusten suorittaminen.

Vastaajilta tiedusteltiin lisäksi, tehdäänkö kunnallisessa praktiikassa toimenpiteitä, jotka eivät kuulu yksikössä listattuihin toimenpiteisiin. Kysymykseen vastasi kymmenen henkilöä, joista kolme totesi, että ei tehdä. Lisäksi yksittäisissä vastauksissa asiaa kuvattiin seuraavasti:

- Eläinlääkärit voivat tehdä ja tekevätkin melko paljon perustoimenpiteet ylittävää praktiikkaa, mutta priorisoiden siten, että lainsäädännön edellyttämät palvelut tulevat aina hoidettua.
- eläinlääkärit voivat tehdä.
- Kyllä, eläinlääkärit ja lukuisat sijaiset käytännössä itse päättävät missä laajuudessa palvelevat, joten vaihtelua on sekä vastaanotosta että kulloinkin työssä olevasta henkilöstä riippuen.
- Voidaan ottaa ihobiopsioita tms. vähän erikoisempaa ja lähettää ne tutkimuksiin.
- Kyllä. Ortopedisia leikkauksia ja virallisia silmätarkastuksia eläinlääkäriin itse kustantamalla välineillä. Peruseläinlääkäripalvelut ovat kuitenkin etusijalla.
- Varustevalikoiman ja eläinlääkäriin osaamisen rajoissa olevia toimenpiteitä.
- Raja on heiluva. Vastaava eläinlääkäri kaipaasi sitä, että asia kirjattaisiin.

Kuva 3. Kiireettömät toimenpiteet, joita yksikössä tehdään harraste-eläimille. Vastaajamäärä 44.

3.4 Yksityisten toimijoiden huomioiminen palveluiden suunnittelussa

Yksiköiltä kysyttiin, miten ne ovat huomioineet yksityisten toimijoiden tarjoamat palvelut järjestäessään kunnan kiireettömiä peruseläinlääkäripalveluita lemmikkieläimille. Vastaajista 56 % (24/43) sanoi huomioivansa yksityiset toimijat keskittymällä peruseläinlääkäripalvelujen järjestämiseen sekä huomioimalla henkilöresursoinnissa sekä varustetasossa. Viisi yksiköistä totesi, että alueella ei toimi lainkaan, tai toimii vain hyvin riittämättömässä määrin, yksityisiä pieneläinvastaanottoja. Kyseisissä viidessä yksikössä oli yhteensä 25 vastaanottoa, joiden varustelutaso oli varsin vaihteleva. Ainoastaan yhdellä vastaanotoista oli kunnan palkkaama avustaja. Yhdessä yksiköistä ei vastaanotoilla ollut lainkaan kyselyssä mainittuja laitteita ja kahdessa yksiköistä oli käytössään röntgen ainakin yhdellä vastaanotolla.

Kaksi vastaajista sanoi huomioineensa yksityiset palveluntarjoajat klinikoiden sijoittelulla; kaupungeissa, joissa on tarjolla paljon yksityisiä vastaanottoja, ei välttämättä ole kunnan vastaanottoa. Kolmessa tapauksessa oli jätetty virka täyttämättä esim. eläköitymisen myötä ja näin vähennetty praktikkovirkoja. Yksi yksikkö totesi, ettei järjestä lainkaan päiväaikaista kiireetöntä peruseläinlääkäripalvelua, sillä alueella on useita yksityisiä yrityksiä, joilta palvelua on saatavilla. Yksi vastaajista sanoi pyrkivänsä huomioimaan yksityiset klinikat, mutta nykyistä voimakkaampia keinoja tähän ei ole, sillä päivystys vaati kuitenkin riittävän määrän praktikkoeläinlääkärien virkoja. Päivystyksen asettamat vaatimukset praktikkoeläinlääkärimäärälle tuotiin esiin muissakin vastauksissa. Seitsemän vastaajaa ilmoitti, että ei ole huomioinut yksityisiä toimijoita suunnittelussaan mitenkään.

Vastauksissa tuotiin esiin myös muita tähän liittyviä tekijöitä, kuten se, että kunnallisia palveluita ei voi mitoittaa yksityisten mukaan, koska ei voida luottaa klinikoiden pysyvyyteen. Lisäksi mainittiin, että kunnallinen vastaanotto ei markkinoi itseään ja todettiin, että yksityisten kanssa ei kilpailla.

4. PÄIVYSTYSJÄRJESTELYT

4.1 Kiireellisen eläinlääkäriavun saaminen virka-aikana

Kiireellisen eläinlääkäriavun saaminen virka-aikana oli kaikissa vastanneissa yksiköissä järjestetty normaalin päivittäisen praktiikan ohessa. Käytännössä se eläinlääkäreistä, jolla vain on mahdollisuus hoitaa kiireellinen potilas myös hoitaa sen. Tehtäviä voidaan delegoida toisille tarpeen mukaan tai siirtää jo varattuja kiireettömiä aikoja. Ajanvaraus pyritään myös pitämään väljänä, jotta voidaan helpommin huomioida mahdolliset kiireelliset potilaat. Useassa tapauksessa on myös etukäteen sovittu, kuka eläinlääkäreistä hoitaa kiireelliset tapaukset virka-aikana.

4.2 Päivystyksen eriyttäminen

Päivystyksen eriyttämistä koskevaan kysymykseen vastasi 47 yksikköä. Näistä yhteensä 24 vastaajaa (51 %) ilmoitti, että päivystys oli sama kaikille, eläimestä riippumatta. Pieneläinpäivystys oli eriytetty tuotantoeläinpäivystyksestä 17 yksikössä (36 %). Kolme yksikköä kertoi, että päivystyksen eriyttäminen koski vain viikonloppuja ja kolmessa yksikössä pieneläinpäivystyksen ja tuotantoeläinpäivystyksen eriytyminen oli tehty vain osittain. Osittainen eriyttäminen tarkoitti sitä, että päivystäjillä oli erityyppistä osaamista ja potilaat jakautuivat siksi eri vastaanotoille tai eri eläinlääkäreiden hoidettavaksi, vaikka varsinaisesta eriyttämisestä ei oltukaan sovittu.

4.3 Päivystysalue, päivystysjakson pituus ja eläinlääkäreiden määrä päivystyksessä

Kysymykseen, onko päivystys jaettu yksikön tai yhteistyöalueen sisällä maantieteellisesti pienempiin päivystysalueisiin vastasi 43 yksikköä. Näistä 24 toimi ilman jakoa pienempiin alueisiin, 11 oli jaettu kahteen alueeseen ja seitsemän kolmeen alueeseen. Lisäksi yksi yksikkö jakautui päivystyksessä neljään alueeseen.

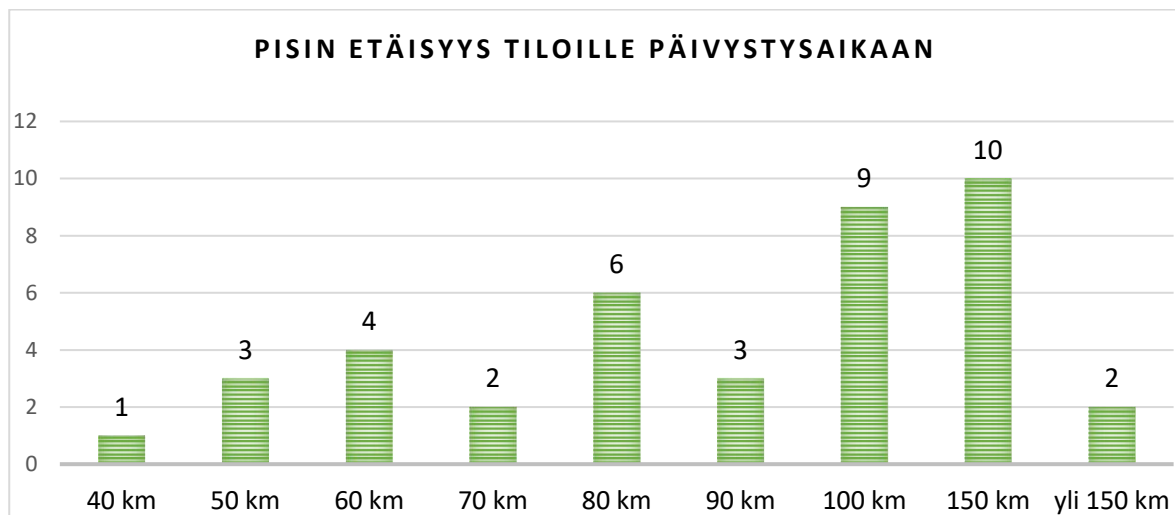
Arkipäivystysjakson ajankohtaa koskevaan kysymykseen vastanneista 46 yksiköstä 32 (70 %) ilmoitti arkipäivystyksen järjestetyn klo 16.00-8.00. Muilla vastanneista ajanjakso oli klo 15.00-8.00 (viisi yksikköä), 14.00-8.00 (kolme yksikköä) ja yksittäisissä tapauksissa 16.00-9.00 ja 17.00-7.00. Kahdessa yksiköstä oli käytössä eri päivystysajat pieneläimille ja suurelaimille; kaikissa päivystysaika päättyi aamulla klo 8.00, mutta toisessa suurelaimpäivystys alkoi jo klo 12, kun taas pieneläinpäivystys alkoi klo 16.00 ja toisessa yksikössä suurelaimpäivystys alkoi klo 16 ja pieneläinpäivystys vasta tuntia myöhemmin. Yksi yksiköistä määritteli päivystyksen jatkuvaksi; 8.00-8.00.

Arki-iltaisin 23 vastanneen yksikön alueella/päivystysalueella päivysti yksi eläinlääkäri (52 % vastanneista), ja 11 yksikössä (25 %) päivystäviä eläinlääkäreitä oli arki-iltaisin kaksi. Eläinlääkäreiden määrä arki-iltaisin vaihteli välillä 1-6. Yöllä päivystävien eläinlääkäreiden määrä pysyi kaikissa vastanneissa 44 yksikössä samana ilta-aikaiseen päivystykseen verrattuna.

Viikonloppupäivystystä ei ollut yleensä jaettu lyhempiin päivystysjaksoihin. Vastaajista 25 sanoi normaalin viikonlopun olevan yksi päivystyskokonaisuus ja 12 sen olevan yleensä yhtenäinen jakso, mutta tarpeen mukaan ja eläinlääkäreiden toiveesta sen voi myös jakaa osiin. Viidessä yksikössä viikonloppu on jaettu useammalle eläinlääkärille lyhempiin työjaksoihin. Yhdessä yksikössä viikonlopun pieneläinpäivystys oli eriytetty ja jaettu osiin, kun taas alueen tuotantoeläinpäivystäjät päivysti koko viikonlopun.

Kysymykseen päivystystiheydestä eläinlääkäriä kohti vastasi 43 yksikköä. Yli puolessa yksiköistä päivystystiheys on 1/5 tai 1/6 vuorosta eläinlääkäriä kohden. Osassa yksiköistä päivystystiheys oli erilainen tuotanto- ja pieneläinpäivystyksissä ja osalla päivystystiheys vaihteli yksikön sisällä päivystysalueen mukaan. Kaksi yksikköä mainitsi heillä olevan myös erityinen päivystysvirka käytössä. Seitsemässä yksikössä päivystystiheys oli 1/4 tai jopa tätä tiheämpi. Osa vastaajista toi kuitenkin esiin ulkopuolisten päivystäjien taajan hyödyntämisen, jolla yksikön viranhaltijoiden työtaakkaa ja päivystysfrekvenssiä voitiin vähentää. Yhdessä yksikössä ulkopuolisten päivystäjien todettiin olevan suorastaan ehdoton edellytys päivystyksen järjestämiselle sovitulla päivystystiheydellä. Muutamassa yksikössä päivystysfrekvenssi oli lähtökohtaisesti harvemmin kuin joka kuudes vuoro.

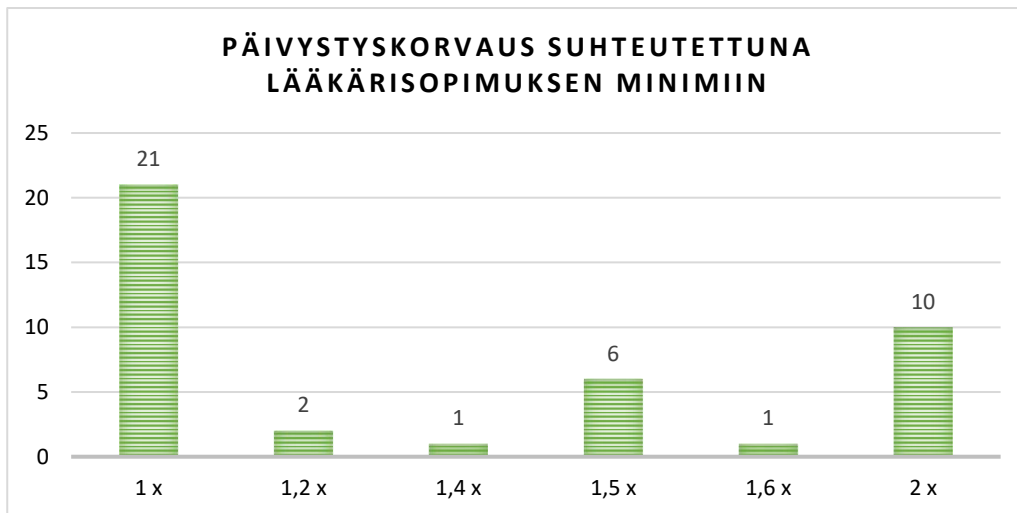
Nykyistä päivystysmatkan pituutta kartoitettiin kysymällä vaihteluväliä päivystyspisteen sekä kauimmaisen tilan välillä. Lähimpänä sijaitsevat tilat ovat 1-10 km säteellä päivystyspisteestä, kun taas pisimmillään matka oli 220 km (Kuva 4).

Kuva 4. Pisin etäisyys tiloilta päivystysaikaan. Vastaajia 42.

4.4 Päivystyskorvauksen suuruus

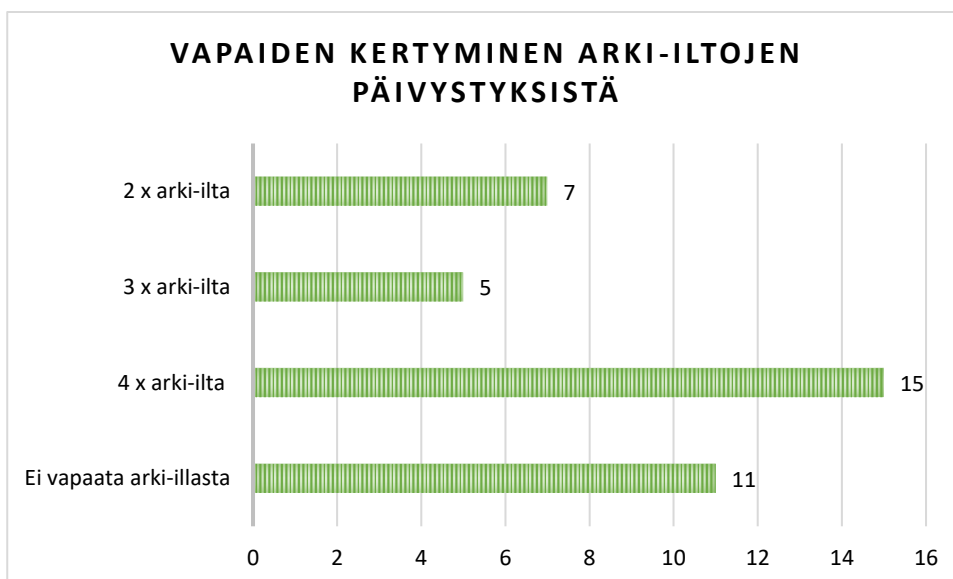
Lääkärisopimuksessa määritetty palkkio päivystystunnille oli vuonna 2017 minimissään 3,54 € arki-illasta ja 6,10 € viikonlopputunneista. Kysymykseen päivystyskorvauksen suuruudesta vastasi 43 yksikön edustajaa, ja näistä 21 sanoi yksikössä noudatettavan lääkärisopimuksen minimitasoa. Vastaukset kysymykseen päivystyskorvauksen suuruudesta suhteutettiin vertailua varten kaikki lääkärisopimuksen minimikorvaukseen ja voitiin todeta, että suuruus vaihteli merkittävästi (Kuva 5). Lisäksi yksittäisessä tapauksessa korvaus oli arkena 2,8-kertainen ja viikonloppuna 2,5-kertainen korvaus minimikorvaukseen verrattuna. Eräissä vastauksissa todettiin lisäksi, että normaalisti on voimassa minimikorvaus, mutta yllättävistä päivystyksistä tai liian tiheistä päivystyksistä maksetaan kaksinkertainen korvaus. Yksittäisessä tapauksessa erityisinä juhlapyhinä korvaus saattoi olla jopa nelinkertainen. Vastaajista 65 % kertoi, että äkillisistä päivystysvuoroista maksetaan ylimääräisiä korvauksia.

Kuva 5. Päivystyskorvauksen suuruus suhteutettuna lääkärisopimuksessa määritellyyn minimikorvaukseen.

4.5 Päivystysvapaiden kertyminen ja palkkaus vapaapäivinä

Päivystysajasta kertyi vaihtelevasti vapaata. Kysymykseen päivystysvapaiden kertymisestä vastasi 38 yksikköä ja näistä suurimmassa osassa arki-iltojen päivystyksestä korvattiin neljää iltaa kohti yksi vapaapäivä (Kuva 6). Yhteensä 12 yksikössä arki-iltapäivystyksistä ansaitsi vapaapäivän jo tätä vähemmällä päivystyskerroilla ja 11 yksikköä ei myöntänyt vapaapäiviä arki-iltojen päivystyksistä lainkaan. Kaikki vastaajat sanoivat normaalista viikonloppupäivystyksestä kertyvän kaksi vapaapäivää. Kaikki, jotka olivat ottaneet kantaa vapaiden aikaiseen palkanmaksuun, totesivat palkkauksen olevan praktikon peruspalkka, eikä menetettyjä praktiikkatuloja oteta tässä huomioon. On oletettavaa, että päivystysaikaisten praktiikkatehtävien koetaan korvaavan vapaapäivän menetetty praktiikkatulo.

Kuva 6. Arki-iltojen päivystysvuoroista kertyvät vapaapäivät vastanneissa 38 yksikössä.

5. VALVONTATYÖN ORGANISOINTI

5.1 Valvontatehtävien jako praktikoille

Kysymykseen valvontatehtävien jaosta praktikoille vastasi 47 yksikköä, joista 17 totesi, että tehtäviä ei ole jaettu. Näistä kuitenkin kahdeksan yksikköä totesi, että praktikot voivat sijaistaa valvontaa tekeviä tarvittaessa. Yksiköistä 14 sanoi tehtävien olevan jaettuja ja neljässä yksikössä kaikki valvonta oli jaettu praktikoiden kesken. Näistä neljästä yksiköstä kahdessa valvonta oli keskitetty yksittäiselle praktikolle. Eläintautivalvonta oli valvonnan osa-alueista se, johon praktikot useimmiten osallistuvat. Yhteensä 22 yksikköä kertoi praktikon tekevän tämän osa-alueen valvontaa. Tyypillisiä tehtäväalueen töitä olivat vientiin liittyvät terveystarkastukset sekä salmonellavalvonta. Eläinsuojeluvalvontaan praktikkojen mainittiin osallistuvan lähinnä avustavassa roolissa tai työparina (20 yksikköä). Mikäli tapauksia kuitenkin oli paljon, tekivät praktikotkin tarvittaessa tarkastuksia muutamissa yksiköissä. Jääviyskysymyksen huomioiminen nousi muutamassa vastauksessa esiin. Kuudessa tapauksessa praktikoiden sanottiin osallistuvan eläinsuojeluvalvontaan vain, mikäli päivystyksessä tulee tämän tyyppinen tapaus eteen. Muutamat mainitsivat paperitöiden kuuluvan valvontaeläinlääkärin tehtäväksi, vaikka praktikko tekisikin eläinsuojelutarkastuksen.

5.2 Korvaus valvontatehtävistä muille kuin valvontaeläinlääkäreille

Muulle kuin valvontaeläinlääkärille maksettava tuntikorvaus eläinsuojelu- ja eläintautivalvonnan tehtävistä vaihteli 24 €/h - 65 €/h välillä. Yksiköistä yhteensä 32:ssa tehtävistä maksettiin 40 €/h, kun muissa korvaukset olivat: n. 24 €, 29,53 €, 30,87 €, 32 €, 42,39 €, 43 €, 50 € ja 65 € tunnilta.

5.3 Valvontatyön suoritteiden kirjaaminen

Valvontatyön suoritteita kirjattiin yksiköissä hyvin vaihtelevilla tavoilla. Osa vastaajista piti kirjaamiskäytäntöjään erittäin ja jopa täysin kattavina, kun taas jotkut totesivat kirjausten ulkopuolelle jäävän valtavan määrän työtä.

Kysymyksessä pyydettiin antamaan arvio sen työn osuudesta, jonka olettaisivat jäävän kirjauksen ulkopuolelle kaikista valvontatehtävistä. Vastaajista 14 antoi arvion tästä ulkopuolelle jäävästä työmäärästä, ja nämä arviot vaihtelivat 0-90 % välillä. Muutamat vastaajat totesivat, että kaikki valvontatyöhön kuluva aika tulee kirjatuksi, mutta suuri osa yksiköistä totesi merkittävän osan jäävän kirjaamatta. Erityisesti neuvonnan todettiin jäävän valtaosin tai kokonaan tämän kirjauksen ulkopuolelle. Neuvontatyön määrä kuvailtiin kuitenkin runsaaksi.

Siinä, mitä kirjattiin tarkastuksiin kuuluvaan työaikaan, oli yksiköiden välillä voimakasta hajontaa. Muutamissa yksiköissä tähän mainittiin kuuluvaan sekä valmistautuminen, itse tarkastuksen tekeminen sekä tarkastuskertomuksen kirjoittaminen. Useissa yksiköissä esimerkiksi tarkastukselle valmistautumiseen kuluva aika ei tähän kuitenkaan laskettu mukaan ja joissain kirjattiin ainoastaan itse tarkastus. Eräät vastaajista totesivat myös, että valvontaeläinlääkärin työaika ei eritellä, vaan tilastoidaan valvontakäyntien määrä tai että maksuttomiin suoritteisiin kuluva aika ei kirjata ylös lainkaan. Valvontatyötä tekevät praktikot kirjaavat useiden vastaajien mukaan vain AVI:lta laskutettavat työtunnit.

Yksiköt olivat vastanneet kysymykseen hyvin eri tavoin, minkä vuoksi vastausten tarkempi jaottelu ja keskinäinen vertailu osoittautuivat hyvin hankaliksi.

5.4 Päivystysaikaiset valvontatehtävät ja niiden kirjaaminen

Päivystysaikaisia valvontatehtäviä todettiin yleisesti olevan hyvin vähän, mutta vastauksista ilmeni selvästi se, että tehtävien määrän arviointi ei ollut helppoa. Kysymykseen vastanneista 46 yksiköstä 11 (24 %) sanoi, että käytännössä päivystysaikaista valvontaa ei tehdä. Päivystysaikaisten valvontatehtävien kirjaamisen osalta todettiin tiettyä vaihtelevuutta ja jopa selviä puutteita viidessä yksikössä. Suuri osa, 19 yksikköä (41 %), vastasi, että tällaiset valvontatehtävät kirjataan samalla tavoin kuin virka-aikaisetkin. Kahdessa vastauksessa oli todettu, että päivystysaikaisten töiden osalta mainitaan joko kirjauksessa tai laskutuksessa, että työ on tehty päivystysaikaan.

Päivystysaikaisia valvontatehtäviä ei ollut useinkaan mahdollista erotella muista valvontatehtävistä muuten kuin tarkistamalla kellonaika, jolloin tarkastus oli suoritettu. Suurin osa vastaajista sanoi kuitenkin olevan mahdollista eritellä nämä tiedot dokumentoinnista, mikäli tarve sitä vaatii, mutta niitä ei aktiivisesti sieltä poimita tai tilastoida. Kysymyksessä annetut vastaukset valvontatehtävien määrästä olivat selkeästi arviopohjaisesti tehtyjä, eivätkä tarkistettuja lukuja, minkä vuoksi niiden keskinäinen vertailu ei ole perusteltua. Osa vastaajista arvioi valvontatehtävien määrään kuukausi- ja osa vuositasolla ja enimmillään niitä arvioitiin olevan noin 120/vuosi. Toisaalta eräät valvontatehtävät voivat myös sisältyä normaaliin potilastyöhön niin tiiviinä osana, että sitä ei tästä voida eritellä, kuten eläinsuojelu- ja eläintautivalvonta osana potilaan hoitotapahtumaa tai tilakäyntiä.

6. NYKYISEN JÄRJESTELMÄN ARVIOINTI

6.1 Kiireettömän praktiikan järjestelyissä havaitut kehittämistarpeet

Kysymykseen kiireettömän praktiikan järjestelyissä mahdollisesti havaituista kehittämistarpeista vastasi 45 yksikköä. Näistä 24 (53 %) oli sitä mieltä, että kehittämistarpeita on, 14 (31 %) ei tällaisia omissa järjestelyissään tunnistanut ja kuusi vastaajista (13 %) ei osannut sanoa.

Kiireellisten töiden ja ajanvarauspotilaiden jaksottaminen koettiin kaiken kaikkiaan hankalaksi. Erityyppisten potilaiden määrä sekä sopiva suhde jakoi mielipiteitä. Useampi mainitsi ongelmaksi sen, että kiireettömälle praktiikalle (kuten leikkaukset ja terveydenhuoltotyö) ei löydy riittävästi aikaa. Toisaalta tuotiin esiin, että erityisesti yhden eläinlääkärin vastaanotoilla kiireellisten töiden hoitaminen on haastavaa. Useammassa vastauksessa ehdotettiin, että kiireelliset työt tulisi päiväsaikaan keskittää, jolloin muut voisivat keskittyä hoitamaan kiireettömiä potilaita. Puhelimeen vastaamiseen ei tunnu olevan riittävästi aikaa ja avustajaa toivottiin helpottamaan kiirettä. Nettiajanvarausta ehdotettiin sujuvoittamaan toimintaa sekä asiakkaan että eläinlääkärin näkökulmasta.

Kuudessa vastauksessa käsiteltiin potilaiden tasaisempaa jakautumista viranhaltijoiden kesken. Potilaiden jakamista eläinlääkäreiden kesken puoltaisi paitsi taloudellinen tasapuolisuus, myös se, että yksi eläinlääkäri ei kuormittuisi isosta potilasmäärästä. Lisäksi tämä antaisi mahdollisuuden tarvittaessa keskittyä pidempäänkin yksittäiseen työtehtävään. Yhteistyötä toivottiinkin useassa vastauksessa. Muutamassa vastauksista todettiin, että alueen eläinlääkärit eivät kuitenkaan halua yhteisvastaanottoa perustettavaksi, vaikka sen mainittiinkin olevan paitsi yhteistyötä edistävä, myös kustannustehokkaampi vaihtoehto. Mm. laitehankinnoille toivottiin muutamassa vastauksessa yhteisiä pelisääntöjä ja taloudellista suunnittelua, jotta ei hankita tarpeetonta päällekkäistä varustelua vastaanotoille. Kiireettömän praktiikan järjestämistä isommalla alueella kokonaisuutena myös toivottiin ja tällöin edellytettiin myös yksityisen palveluntarjonnan huomioimista.

Pieneläinpainotteisuutta moitittiin yhdessä vastauksista; tulisi ottaa paremmin huomioon yksityinen palvelutarjonta. Kahdessa vastauksessa toivottiin myös selkeämpää määrittelyä sille, mikä on todella kunnan tarjoamaa peruseläinlääkintää ja mikä jää sen ulkopuolelle. Palvelutuotannon sopeuttaminen kysyntään nähtiin tärkeänä; mm. tuotantotilojen määrän väheneminen vaikuttaa suureläläinlääkinnän määrään.

Eläinlääkärimäärään otettiin myös kantaa; eräs vastaaja totesi, että ”Ongelmana on praktiikan valuminen yksityisille, eläinlääkäreitä valmistuu liikaa. Työntajan edustajana koen tämän tietysti helpotuksena, mutta eläinlääkärinä olen tästä kehityksestä huolissani.” Lisäksi todettiin uudistusten haasteista ”Useimmat kehitysehdotukset hankalia niin kauan, kun eläinlääkärit yksityisiä ammatinharjoittajia, mikä taas järjestelmänä erittäin kustannustehokas.”

6.2 Päivystysjärjestelmän kehittämistarpeet

Vastaajista 46 % (21/46) sanoi tunnistavansa nykyisestä päivystysjärjestelmästä kehityskohteita. Vastaajista 19 mukaan kehityskohteita ei ollut ja kuusi ei osannut ottaa tähän kantaa. Vastaajista 27 kommentoi vastaustaan tarkemmin ja nämä voitiin jakaa kolmeen eri osa-alueeseen: 1) kustannukset, 2) henkilöresurssit, 3) alueen koko ja päivystäjien määrä.

Kustannuskysymys jakoi vastaajat kahtia. Osa oli sitä mieltä, että nykyinen päivystysjärjestelmä on kallis ja että pieneläinten päivystyksen eriyttäminen tulisi liian kalliiksi saatuaan hyötyyn verrattuna. Todettiin myös, että hoidon hintataso sekä hoidon eläinlääkinnällinen taso tulisi varmistaa kilpailulla ja riittävällä eläinlääkäreiden määrällä. Viisi vastaajista oli sitä mieltä, että nykyinen järjestelmä alhaisine päivystyskorvauksineen on kunnalle varsin edullinen ja vaatisi palkkauksen ja työsidonnaisuuden osalta päivitystä: päivystysaikana töiden määrä on paikoin vähäinen ja siten myös ansiot pienet. Päivystysfrekvenssi koetaan tiheäksi ja toivottiin työsidonnaisuuden vähentämistä ilman että tulot laskisivat. Keinona esitettiin peruspalkan korottamista. Lisäksi todettiin, että ulkopuolisille päivystäjille ei aina makseta peruspalkkaa ja tämä koettiin ongelmallisena.

Henkilöresursseihin liittyen todettiin nykyisen järjestelmän vaativan runsaasti henkilökuntaa ja kolmessa vastauksessa mainittiin nykyisen järjestelmän haavoittuvuus sairastapauksissa. Kolme vastaajista esitti puhelinneuvonnan kehittämistä yhteistyöllä, sillä puhelimesta vietetty aika työllistää päivystäjää runsaasti. Avustajan tarve päivystysajan leikkauksissa mainittiin yhdessä vastauksista ja kaksi vastaajista esitti, että erikoistumista ja erityisosaamista tarvittaisiin päivystyksessä enemmän.

Alueen koko ja päivystäjien määrä jakoi myös mielipiteitä. Osa vastaajista oli selkeästi laajemman alueen kannalla sillä perusteella, että tuottajat pohtivat jo nyt eläinlääkärin tilaamista yöaikaan. Samalla esitettiin ajatusta kahdesta päivystäjästä isommalla alueella siten, että toinen päivystäjästä olisi yöaikaan takapäivystäjänä. Muutenkin yöaikaisten päivystäjien määrää ehdotettiin vähennettäväksi. Toisaalta esitettiin myös näkemyksiä siitä, että öiseen aikaan yksin työskenneltäessä voi mahdollisesti esiintyä uhkatilanteita. Osa vastaajista oli puolestaan pienemmän päivystysalueen kannalla ja ennemmin tiheimmän päivystysfrekvenssin kuin laajan alueen ja harvan frekvenssin. Isomman alueen riskinä pidettiin sitä, että subventioiden puute voi muodostua kynnyskysymykseksi tuotantoeläinten päivystysaikaiselle hoidolle.

6.3 Päivystysjärjestelmään sisältyvät riskit

Nykyiseen päivystysjärjestelmään sisältyvänä merkittävimpänä riskinä nähtiin järjestelmän haavoittuvuus sairastapauksissa; tämän toi esiin 25/46 vastaajaa (Kuva 7). Samalla kuitenkin todettiin, että ”porukka on kyllä sitoutunut; puolikuolleena tullaan töihin ja venytään vapailta sijaistamaan, jos kollega sairastuu”. Työn kuormittavuus mainittiin yhteensä seitsemässä vastauksessa. Teknisistä ongelmista esiin nostettiin erityisesti päivystyspuhelimeen ja sen käyttöönottoon liittyvät hankaluudet. Pitkien välimatkojen osalta todettiin riski eläinsuojelullisiin ongelmiin, mikäli eläinlääkäriä ei haluta kutsua pitkän matkan taakse ja potilas jää hoidotta.

Potilaiden remittoinnissa jatkohoitoon voi olla ongelmia, mikäli yksityisillä eläinlääkäriasemilla on ruuhkaa. Haasteellisista potilastapauksista tuotiin esiin myös se näkökulma, että lemmikkieläinten omistajien odotukset vastaanottojen varustukselle ja toimenpiteiden laadulle olivat eräissä tapauksissa erittäin korkeat. Eräillä alueilla päivystys oli riippuvainen ulkopuolisesta työvoimasta; ulkopuolisia päivystäjiä tarvittiin jokaiseen työsuunnittelujaksoon. Usein vaihtuviin ulkopuolisiin päivystäjiin raportoitiin myös liittyvän ongelmia; henkilöitä ei välttämättä ehditä perehdyttää kunnolla ja ulkopuolisilla eläinlääkäreillä voi olla erilaisia hinnoittelu- ja toimintatapoja. Lisäksi vastauksissa tuotiin esiin, että valvonnan osalta päivystys perustuu tällä hetkellä vapaaehtoisuuteen, mikä on ongelmallista. Hyötyeläinten määrän väheneminen sekä hoidon viivästyminen pitkien etäisyyksien vuoksi mainittiin myös riskeiksi päivystysjärjestelmässä. Kysymykseen vastanneista vain 3/46 totesi, ettei ole havainnut nykyisessä järjestelmässä riskejä, vaan sen toimintavarmuus on hyvä.

Kuva 7. Nykyisessä päivystysjärjestelmässä havaittavia riskejä. Vastaukset on koottu avoimista vastauksista ja ryhmitelty teemoittain. Vastaajia 46.

6.4 Valvontatehtäviin liittyvät kehitystarpeet

Vastaajista 24/46 (52 %) oli sitä mieltä, että eläinlääkärin tekemässä valvontatyössä olisi kehittämistarpeita, 17 (37 %) vastaajan mielestä kehittämistarpeita ei ollut ja 5 (11 %) ei osannut ottaa tähän kysymykseen kantaa. Kysymykseen, ”Onko resursointi valvontatyöhön riittävää?” vastasi 45 yksikköä. Resursoinnin koki riittäväksi 28/45 (62 %) vastaajista, 14 (31 %) näki siinä olevan puutteita ja vastaajista kolme ei ottanut tähän kantaa.

Kehittämistarpeissa tuotiin esiin toive kattavista, yhdenmukaisista ohjeista ja lomakkeista. Tämä olisi erityisen hyödyllistä sijaisia ajatellen. Joissain yksiköissä todettiin tähän jo tartutun ja tehtävien tueksi oli tekeillä valmiita asiakirjapohjia ja –mallivastauksia sekä malleja hallinnollisten pakkokeinojen käyttöön.

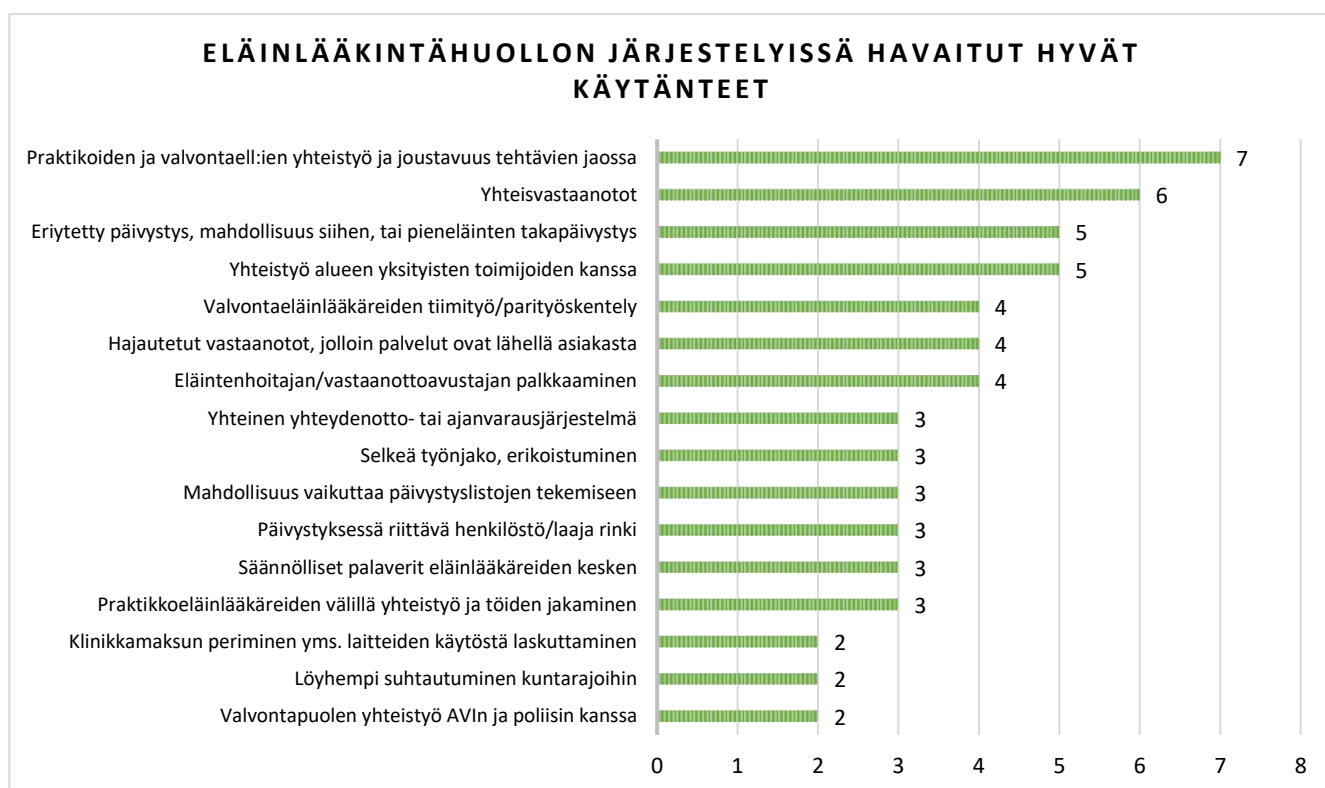
Valvontatyöhön suunnattu koulutus koetaan vaillinaiseksi. Valvonnan suorittaminen yksin koettiin monessa vastauksessa riskiksi ja kuormittavaksi työntekijälle; useat yksiköt kommentoivat tarvetta siirtyä enemmän parityöskentelyyn. Myös vertaistuen puute koettiin ongelmaksi yksiköissä, joissa oli vain yksi samaa tehtävää tekevä valvoja. Valvontatehtävien suuri määrä koettiin kuormittavan liikaa valvoja, ja valvontatyötekevien määrä koettiin osin vähäiseksi. Lisäksi virkatehtävien määrä saattoi jakautua epätasaisesti praktikoiden kesken. Praktiikkatyön ja valvonnan yhdistäminen on tuottanut myös välillä ongelmia. Aikaa valmistautumiseen ja tapauksen kirjaamiseen sekä jälkiseurantaan ei välttämättä ollut tarpeeksi. Paperitöiden määrä, kuten tilastoinnit ajankäytöstä ja korvausten hakeminen, silloin, kun kyseessä ovat valtion valvontatehtävät, koettiin resursseja hukkaavaksi.

Yksi yksikkö koki kehittämistarpeeksi päätoimisen valvontaeläinlääkärin saamisen, toistaiseksi valtiolta ei oltu saatu tähän rahoitusta. Ongelmia on todettu syntyvän myös siitä, että eläinlääkäriviran suunniteltu tehtäväkuva työtehtävineen liian laaja ja ylityöllistävä, ja tämän lisäksi puutteellinen tukiverkosto heikentää tilannetta entisestään. Praktikoiden kiinnostuksen ja tietotaidon kommentoitiin huonontuneen valvontaeläinlääkärikäytännön myötä. Toisaalta praktikoiden osallistumista valvontatyöhön pidettiin myös tärkeänä – heidän näkemystään on järkevää hyödyntää eläinsuojelu- ja tautitapauksissa.

Puutteellisen resursoinnin osalta nostettiin kaikkein tärkeimpänä esiin puuttuvat henkilöresurssit. Ihmisten lisääntyvän pahoinvoinnin nähtiin lisäävän myös valvontaeläinlääkäreiden työtehtäviä ja edellyttävän lisäresurssien palkkaamista. Valvonnan riittävää resursointia perusteltiin myös negatiivisen julkisuuden uhalla: ”Kyllä iltalehdet riepottelevat mielellään virkamiesten huonoutta, jos joku paikka paljastuu, missä ei ole valvottu eläinten oloja.” Toisaalta lisäresursseja toivottiin sekä kunnan että valtion tehtäviin, ei vain eläinsuojeluvalvontaan. Praktikoiden työpanoksen todettiin olevan merkittävä, jotta kaikki valvontatehtävät saataisiin hoidettua. Henkilöresurssien lisäksi tuotiin esiin mm. tarve toimiville, valvontatyöhön soveltuvilla atk-ohjelmille ja järjestelmille, jotka nopeuttaisivat työtä.

6.5 Eläinlääkintähuollon järjestelyissä havaitut hyvät käytänteet

Vastaajilta kysyttiin myös mahdollisia hyviä käytänteitä eläinlääkintähuollon järjestelyissä omassa valvontayksikössään. Yhteensä 36 vastaajaa kuvasi näitä hyviksi havaittuja toimintatapoja. Vastauksista koottiin yhteisiä teemoja ja jaoteltiin vastauksia näiden mukaan. Taulukkoon 8 on koottu ne toimintatavat, jotka saivat vähintään kahdelta vastaajalta maininnan. Yhteistyö korostui useissa vastauksissa; sen mainittiin olevan praktikoiden kesken tai valvontaeläinlääkäreiden kesken toteutettavaa yhteistyötä, tai näiden kahden työntekijäryhmän keskinäistä yhteistyötä ja tehtävänjakoa, yhteistyötä yksityisen sektorin kanssa tai toisen julkisen organisaation kanssa toteutettavaa sidosryhmäyhteistyötä. Lisäksi kahdessa vastauksessa todettiin hyväksi käytänteeksi ”yhteistyö”, määrittelemättä syvemmin sen muotoa tai sisältöä. Yhteistyön myös mainittiin olevan yhteydessä yksikön työilmapiiirin hyväksi kokemiseen. Valvontaeläinlääkäreiden tiimityöskentelyn kuvattiin voivan syventää heidän osaamistaan ja toisaalta antaa vertaistukea.

Kuva 8. Avoimista vastauksista kootut, enemmän kuin yhden maininnan saaneet tekijät kysyttäessä eläinlääkintähuollon järjestelyissä havaittuja hyviä käytänteitä omassa valvontayksikössään.

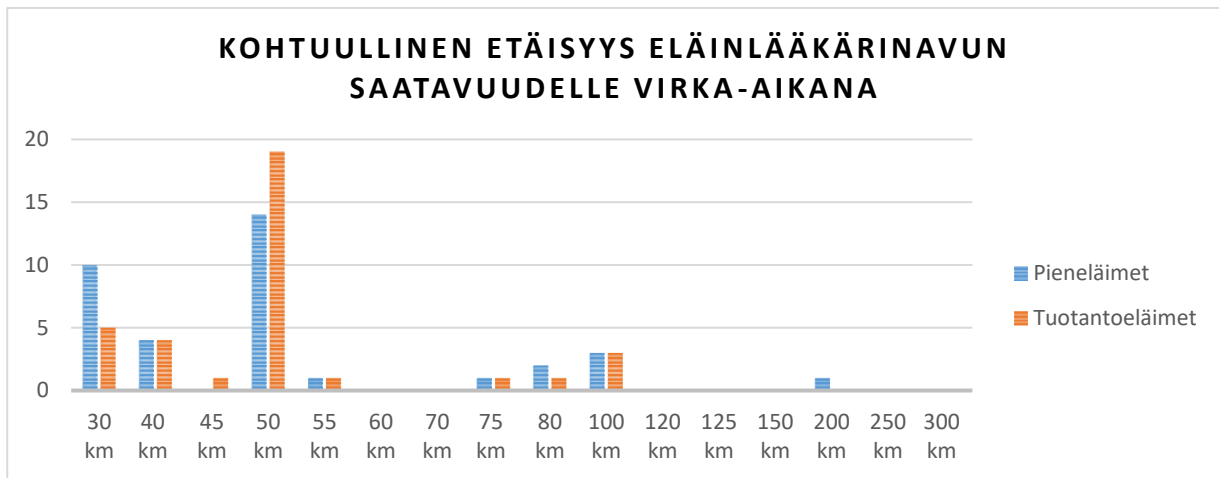
Yhteisvastaanottoja keuhuttiin kuudessa vastauksessa ja perusteena oli, että näiden perustaminen on auttanut jakamaan ja tasaamaan työkuormaa. Lisäksi sen, että valvontaeläinlääkärin työpiste sijaitsee yhteisvastaanotolla, koettiin sujuvoittavan yhteistyötä. Vastaanottojen hajauttamista pidettiin eräissä vastauksissa myös hyvin toimivana ratkaisuna; palvelu oli aina lähellä asiakasta, eikä apua tarvitse odottaa pitkään. Yhteisvastaanottoja ja niiden lisäksi erillisiä toimipisteitä takaamaan kattava toimipisteverkosto pidettiin myös hyvin toimivana vaihtoehtona. Eriytettyä päivystystä, tai edes mahdollisuutta siihen pidettiin hyvänä siksi, että se vähentää joko pieneläimiin tai tuotantoeläimiin painottuneen eläinlääkärin stressiä päivystystilanteissa. Toisaalta vastauksista kävi ilmi myös ”moniosaajista” saatava hyöty; heidän avullaan oli mahdollista hallita laaja alue pitkin etäisyyksineen. Entistä löyhempi suhtautuminen kuntarajoihin koettiin kahdessa vastauksessa hyvänä, ja tässäkin korostui yhteistyön merkitys; oli mahdollisuus pyytää apua toisesta toimipisteestä ja jakaa tehtäviä myös kuntarajojen yli.

Lisäksi yksittäisinä mainintoina todettiin se, että käytössä on työnohjaus, eläinsuojeluvalvonnassa on kehitetty kiireluokittelua töiden priorisoimiseksi, päivystysalue on riittävän laaja, yksi vastaanotoista on kattavammin varusteltu, pieneläinpalvelut on keskitetty, käytössä on nelipäiväinen työviikko kompensoimassa työkuormitusta ja että subventiolaskutus hoidetaan suoraan kunnalta.

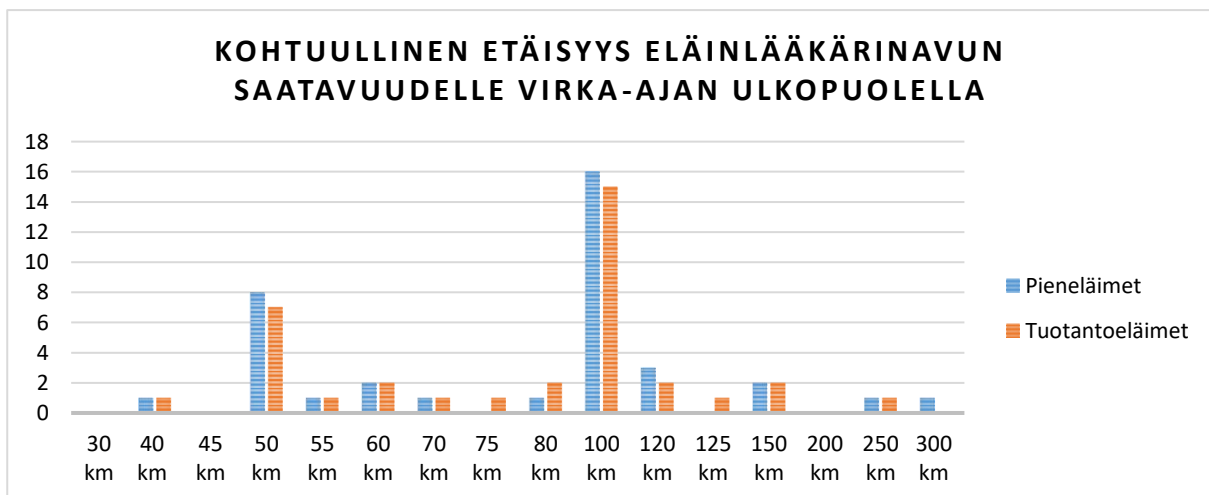
7. TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

7.1 Kohtuulliset etäisyydet ja ajat eläinlääkäriavun saamiselle

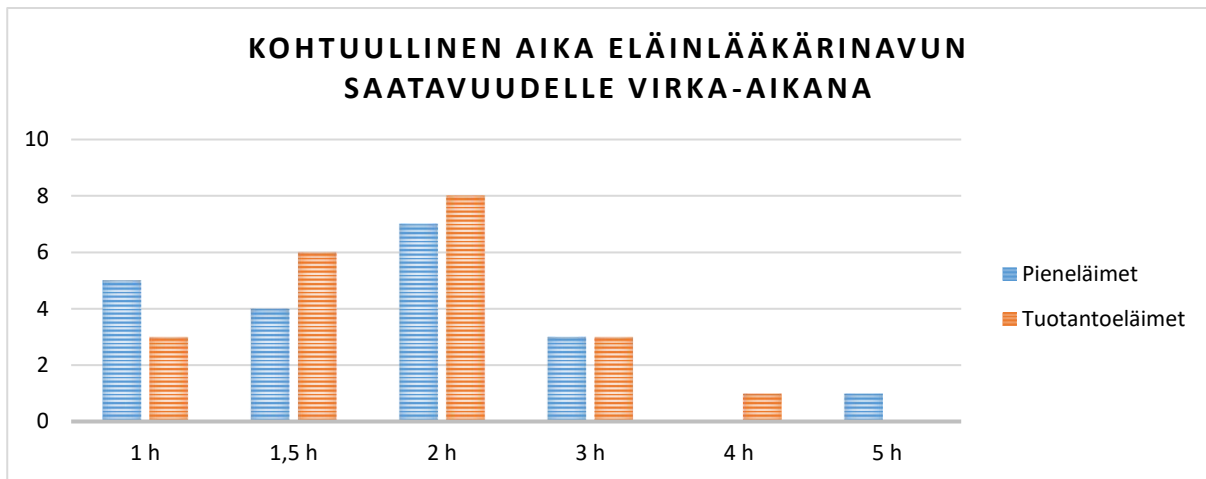
Vastaajia pyydettiin arvioimaan kohtuullista etäisyyttä ja tai aikaa eläinlääkäriavun saamiseksi pieneläimelle sekä tuotantoeläimelle kiireellisissä tapauksissa, käsitellen nämä kaksi potilasryhmää erikseen sekä virka-aikana että sen ulkopuolella. Yhteensä 44 henkilöä vastasi tähän kysymykseen. Vastaukset olivat selvästi linjassa keskenään; kohtuullisena matkana pidettiin sekä pieneläimelle että tuotantoeläimelle noin 50 km matkaa ja 2 h virka-aikana ja noin 100 km matkaa virka-ajan ulkopuolella (Kuvat 9 ja 10), ja kohtuullisena aikana noin 3 h (Kuvat 11 ja 12).

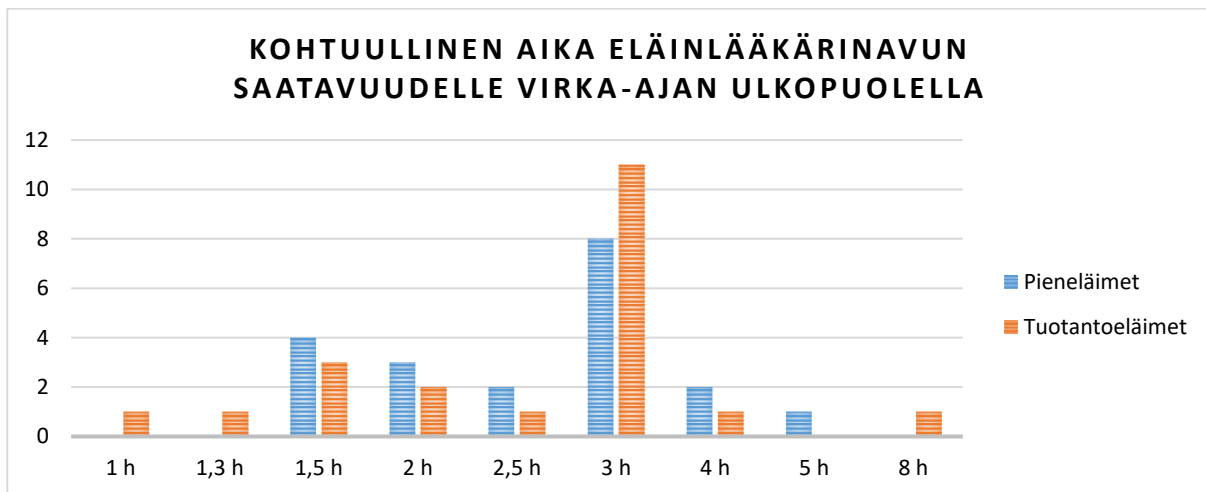
Kuva 9. Kohtuulliseksi arvioitu etäisyys eläinlääkäripalvelujen saatavuudelle virka-aikana pieneläimille sekä tuotantoeläimille.

Kuva 10. Kohtuulliseksi arvioitu etäisyys eläinlääkäripalvelujen saatavuudelle virka-aikana pieneläimille sekä tuotantoeläimille.

Kuva 11. Kohtuullinen aika eläinlääkäripalvelujen saatavuudelle virka-aikana pieneläimille sekä tuotantoeläimille.

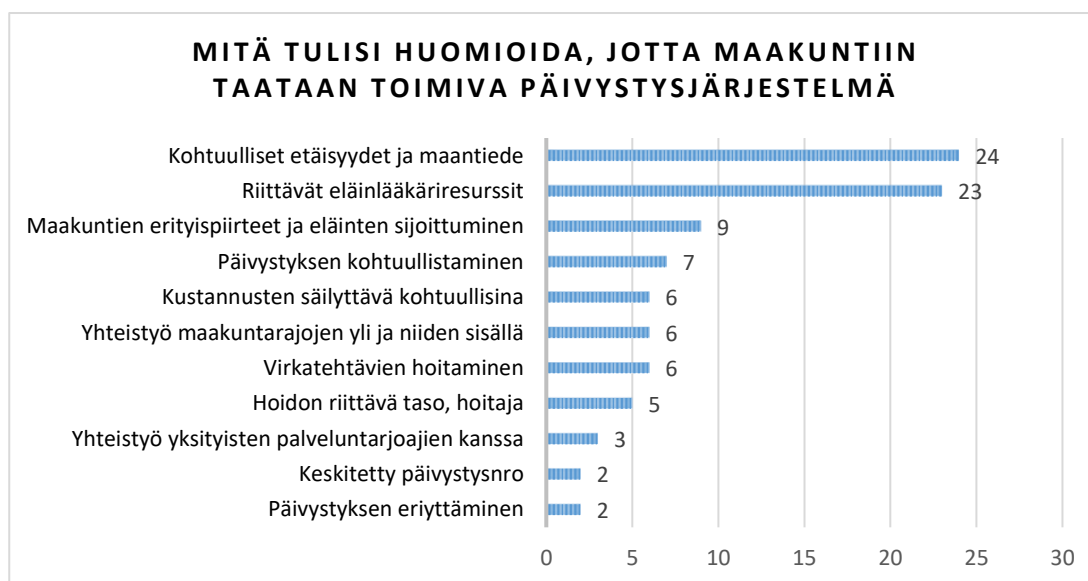

Kuva 12. Kohtuullinen aika eläinlääkäripalvelujen saatavuudelle virka-ajan ulkopuolella pieneläimille sekä tuotantoeläimille.

7.2 Miten maakuntiin taataan toimiva päivystysjärjestelmä?

Yhteensä 45 vastaajaa otti kantaa kysymykseen siitä, mitä tulisi huomioida, jotta maakuntiin taataan toimiva päivystysjärjestelmä? Suuressa osassa vastauksista lähdettiin selvästi siitä olettamuksesta, että pieneläinpäivystys on eriytetty

Suurin osa vastaajista (24/45) piti tärkeänä taata kohtuulliset etäisyydet ja ottaa huomioon maantieteelliset näkökohdat (Kuva 13). Tätä määriteltiin mm. seuraavilla tekijöillä; odotusajat eivät saisi olla kohtuuttoman pitkiä asiakkaalle, alueiden tulisi olla suunniteltu niin, että päivystäjä pystyy suoriutumaan tehtävistään poikkeuksellisissakin tilanteissa ja asiakaslähtöisessä ajattelussa tulisi huomioida, että kaikilla eläintenomistajilla ei ole omaa autoa.

Kuva 13. Avoimista vastauksista kootut ja teemoittain ryhmitellyt vastaukset ja vastausmäärät kysymykseen, ”Mitä tulisi huomioida, jotta maakuntiin taattaisiin toimiva päivystysjärjestelmä?” (n= 45)

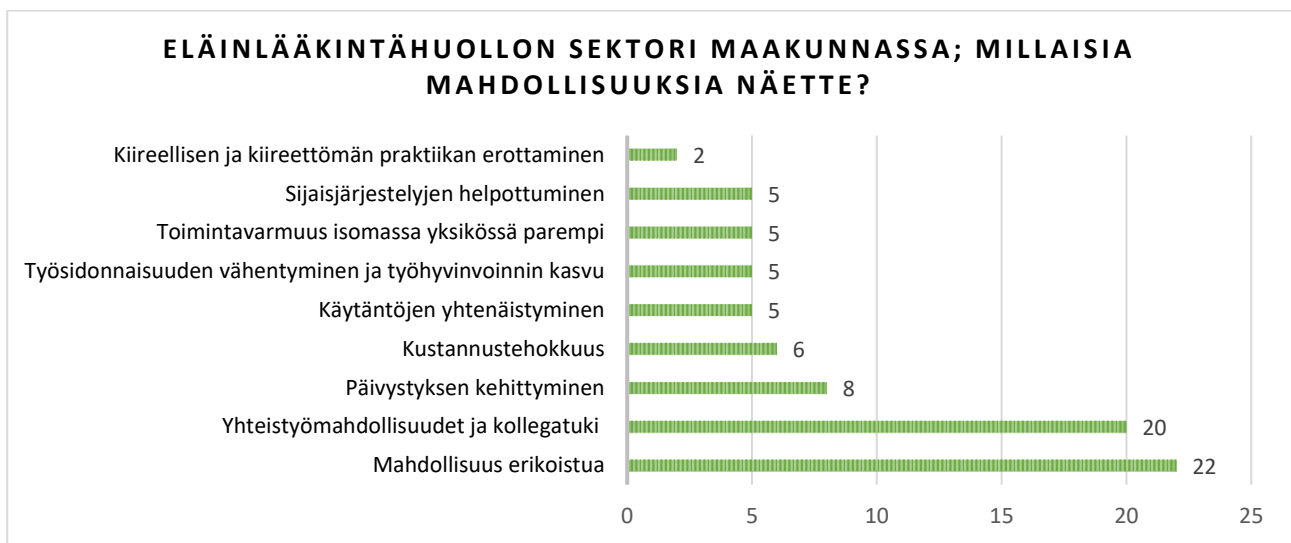
Yli puolessa vastauksista tuotiin esille riittävistä eläinlääkäriresursseista huolehtiminen ja tässä ajateltiin nimenomaan eläinlääkäreiden työssäjaksamista. Maakuntien erityispiirteitä toivottiin huomioitavaksi, ja päivystyksen painottumista sen mukaan, miten eläimet ovat sijoittuneet alueellisesti. Vastauksissa huomioitiin myös päivystyksen kohtuullistaminen, sisällyttäen tähän päivystyksen pituus, päivystystiheys sekä päivystyksestä maksettava korvaus. Viikonloppupäivystystä ehdotettiin myös jaettavaksi useampaan osuuteen.

Kustannusten säilymistä asiakkaille kohtuullisena peräänkuulutettiin ja esitettiin huoli siitä, että pitkät etäisyydet voisivat heikentää eläinlääkäriavun saantia kotieläimille erityisesti, mikäli subventioita ei olisi käytössä. Vastauksissa huomioitiin yhteistyö yksityisten palveluntarjoajien kanssa ja yksittäisessä vastauksessa todettiin, ettei verovaroin tulisi ylläpitää rinnakkaista järjestelmää. Erityisesti pieneläinpuolella hoidon tasolle asetettujen vaatimusten nähtiin kasvaneen. Tätä ajatellen ehdotettiin yhden maakunnallisen, paremmin varustellun pieneläinvastaanoton perustamista, jossa olisi käytössä myös avustaja. Avustajaa perusteltiin yksittäisessä vastauksessa myös työturvallisuussyistä.

Lisäksi vastauksissa tuotiin esiin ajatusta valtakunnallisesta järjestelmästä koskien eläinsuojelua ja eläintautipäivystystä. Eriytetyn päivystyksen riskeinä nähtiin heikentyvät mahdollisuudet kehittää laajasti osaamistaan ja ylläpitää ammattitaitoaan.

7.3 Millaisia mahdollisuuksia maakuntauudistus voi tuoda eläinlääkintähuoltoon?

Avoimilla kysymyksillä kartoitettiin mahdollisuuksia, joita eläinlääkintähuollon sektorilla nähtäisiin maakunnissa. Puolet kysymykseen vastanneista (22/44) nosti esiin mahdollisuuden erikoistumiseen ja lähes yhtä moni mainitsi positiivisena vaikutuksena yhteistyömahdollisuudet sekä kollegoilta saatavan tuen (Kuva 14). Maakuntauudistuksella nähtiin positiivisia vaikutuksia myös kustannuksiin sekä työhyvinvointiin; työsidonnaisuuden uskottiin vähenevän sekä sijaisjärjestelyiden helpottuvan muutosten myötä. Päivystysjärjestelmän odotettiin kokonaisuudessaan kehittyvän positiiviseen suuntaan.

Kuva 14. Avoimista kysymyksistä teemoittain ryhmitellyt vastaukset ja vastausmäärät eläinlääkintähuollon sektoria koskevista mahdollisuuksista maakunnassa. (N = 44)

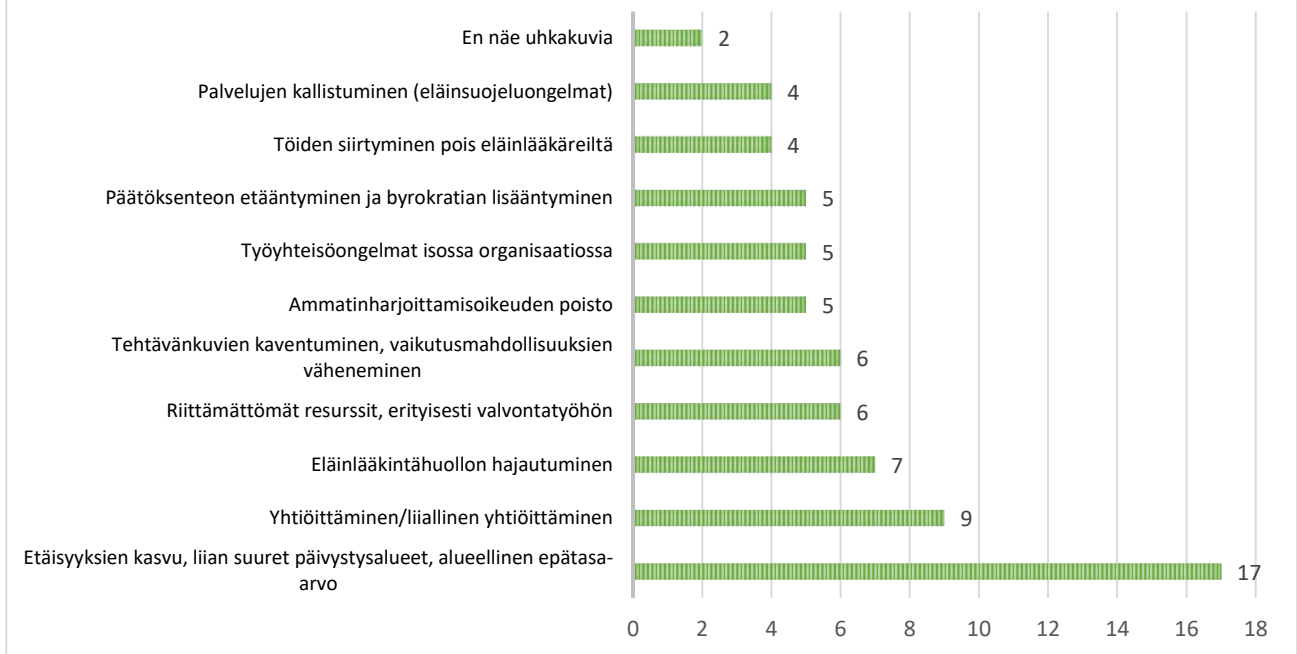
Lisäksi yksittäisissä vastauksissa tuotiin esiin yksikön riittävää kokoa poikkeustilanteiden sattuessa, yhteistyötä yksityisen kanssa, valvonnan keskittämistä sekä vaativampien päivystyspotilaiden keskittämistä. Lisäksi vastaajat toivat esiin maakunnan tärkeää roolia kehitettäessä virkaeläinlääkäreiden asemaa sekä praktiikassa että valvonnassa sekä tiivistä yhteistyötä sotien kanssa. Valvontaan toivottiin myös riittävästi resursseja.

7.4 Millaisia uhkia maakuntauudistuksessa voidaan nähdä liittyen eläinlääkintähuoltoon?

Avoimella kysymyksellä kartoitettiin myös maakuntauudistukseen mahdollisesti liittyviä, eläinlääkintähuollon sektoria koskevia uhkakuvia. Kysymykseen vastasi 45 henkilöä. Merkittävimpana uhkakuvana koettiin maantieteelliset tekijät, jotka mainittiin 38 % vastauksista (Kuva 15). Tässä nousivat esiin erityisesti etäisyyksien kasvu, suuret päivystysalueet ja alueellinen epätasa-arvo kohtuullisen välimatkan päässä saatavilla olevien palveluiden suhteen. Yhtiöittäminen nousi uhkakuvaksi yhdeksässä vastauksessa (20 %). Työn uudelleenmuotoutumista pelättiin; uhkakuvina nousivat esim. tehtävänkuvien kaventuminen ja omaan työhön liittyvien vaikutusmahdollisuuksien vähentyminen, ammatinharjoittamisoikeuden poistaminen, päätöksenteon etääntyminen sekä tehtävien siirtyminen pois eläinlääkäreiltä. Kaksi vastaajista totesi, että ei näe uudistuksessa uhkakuvia.

Lisäksi yksittäisissä vastauksissa mainittiin pelko tehokkuuden sekä asiakaspalvelun laadun laskusta. Epäiltiin, että toimiva järjestelmä ajettaisiin maakuntauudistuksen myötä alas ja tilalle saataisiin työntekijöitä, jotka "vain töissä täällä". Huolta aiheuttivat myös mahdolliset haasteet eri alueiden toimintatapojen yhdistämisestä sekä viranomaisstatuksen menettämisestä maakuntiin siirryttäessä. Käytännön toteutuksessa huolena oli tietojärjestelmien toimivuus muutostilanteessa. Eräänä uhkakuvana koettiin myös se, että muutosprosessissa ei lähdetä todelliseen kehittämiseen vaan ollaan huolissaan vain omasta paikasta.

ELÄINLÄÄKINTÄHUOLLON SEKTORI MAAKUNNASSA; MILLAISIA UHKAKUVIA NÄETTE?

Kuva 15. Avoimista kysymyksistä teemoittain ryhmitellyt vastaukset ja vastausmäärät eläinlääkintähuollon sektoria koskevista uhkista maakunnassa. (N = 45)

7.5 Maakuntien varautuminen erityistilanteisiin

Vastaajia pyydettiin kuvaamaan, miten maakunnissa varmistetaan riittävä varautuminen ympäristöterveydenhuollon toimialaan liittyvissä erityistilanteissa, esimerkkinä eläintautipurkaukset sekä elintarvikevälitteiset epidemiat. Kysymykseen antoi vastauksen 45 yksikköä. Monet vastaajista esittivät keinoiksi riittävää määrää osaavaa henkilökuntaa, koulutusta sekä säännöllisiä harjoituksia. Toimintaa varten tulisi perustaa valmiusryhmä ja tuleviin erityistilanteisiin tulisi valmistautua suunnitelmien avulla. Organisaation tulisi olla etukäteen määritelty ja toimintamallien selkeitä. Ehdotettiin, että toiminnan järjestelyistä voitaisiin sopia valtakunnallisella tasolla ja päivystäjillä tulisi olla riittävästi osaamista esimerkiksi eläintaudeista ja zoonooseista. Myös maakuntien välistä yhteistyötä pidettiin tärkeänä. Vastauksissa tuotiin myös esiin, että lainsäädännössä tulisi säätää velvollisuus päivystyksen järjestämiseen, mikäli tästä haluttaisiin todella toimiva.

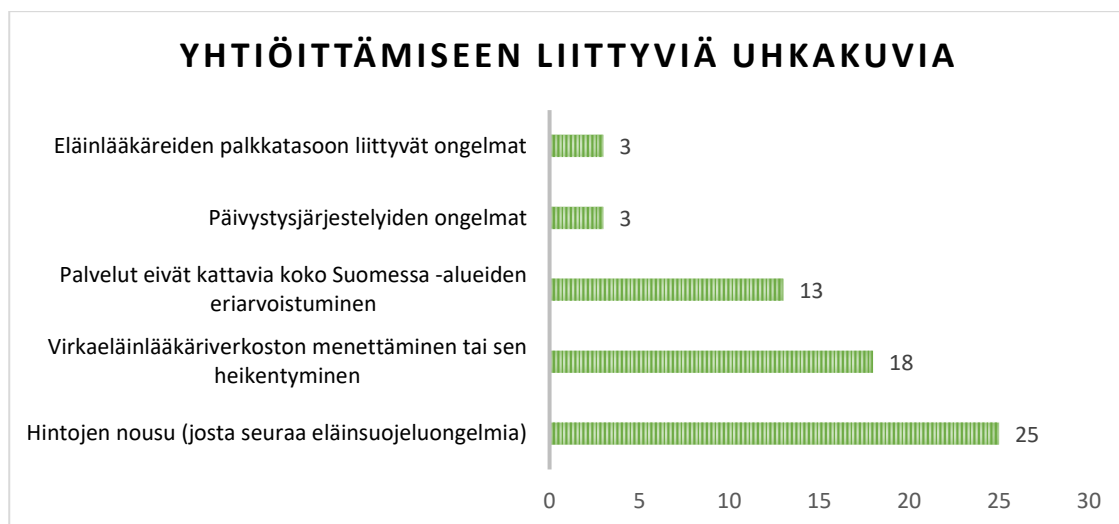
Vastauksissa edellytettiin ympärivuorokautista, kattavaa eläinlääkäripäivystysverkostoa. Olisi huomioitava, että kunnaneläinlääkäripäivystäjä ei pysty jättämään muita töitään eläintautitapauksen tai epidemian sattuessa, vaan ainoastaan välittää tiedon eteenpäin. Tulisikin rakentaa AVIa korvaava järjestely; oltava takapäivystäjä, joka lähtee hoitamaan tarvittaessa erityistilannetta eteenpäin. Useassa vastauksessa ehdotettiin ympäristöterveydenhuollon päivystyksen perustamista maakuntiin. Eläintautien osalta esitettiin useassa vastauksessa myös Eviran koordinoimaa päivystystä. Puuttuva läänineläinlääkärirakenne tulisikin huomioida tulevissa järjestelyissä. Riittävää virkaeläinlääkäreiden määrää korostettiin –tulisi olla mahdollisuus käyttää julkista valtaa. Yksi keino huolehtia erityistilanteiden hoitamisesta olisi

valmiuseläinlääkärityyppinen järjestelmä. Käytännön toimenpiteinä esitettiin valmiustilanteisiin liittyvien tarvekaappien perustamista kaikille vastaanotoille ja näiden säännöllistä ylläpitämistä ja vastuuhenkilöiden nimeämistä. Olisi luotava yhteinen, toimiva viestikanava ja huolehdittava siitä, että terveysvalvonnan johtajien puhelinnumerot ovat pelastus- ja vesilaitosten tiedossa. Ympäristöterveydenhuollon sijoittaminen soten ja pelastuslaitoksen yhteyteen nähtiin erityistilanteiden suhteessa tärkeänä.

7.6 Millaisena mahdollisuutena tai uhkana näette yhtiöittämisen tai eläinlääkintään liittyvien toimintojen ulkoistamisen?

Kysymykseen vastanneista 45 yksiköstä 28 (62 %) näkee yhtiöittämisen tai eläinlääkintään liittyvien toimintojen ulkoistamisen uhkana ja 12 (27 %) tunnistaa tässä sekä mahdollisuuksia että uhkia. Vastaajista kolme (7 %) pitää tätä mahdollisuutena.

Uhkakuvia lueteltiin runsaasti ja ne jaoteltiin teemoittain usein toistuvien vastausten osalta (Kuva 16). Hintojen nousu ja siitä seuraavat eläinsuojeluongelmat koettiin uhkaksi 25 yksikön vastauksissa. Lisäksi suuressa osassa vastauksista nähtiin ulkoistamisen tai yhtiöittämisen heijastuvan virkaeläinlääkäriverkostoon negatiivisella tavalla. Monessa vastauksessa nousi esiin huoli varautumisjärjestelmän heikentymisestä.

Kuva 16. Yhtiöittämiseen tai eläinlääkintään liittyvien toimintojen ulkoistamiseen yhdistetyt uhkakuvat ryhmiteltyinä eri teemoihin.

Kuvassa 16 esitettyjen teemojen lisäksi nähtiin yksittäisissä vastauksissa myös seuraavia uhkia:

- Vastuu ei ole selkeästi kenelläkään.
- Tuotantoeläinpraktiikka ei kannattavaa, eikä sille ole siksi tekijöitä ilman yhteiskunnan tukea.
- Eläinsuojelun ja eläinten hyvinvoinnin kannalta on oltava tarjolla jotain järkevähintaista palvelua muutakin kuin eutanasia.
- Maakunnan ja yhtiön tehtävien erottaminen voi olla mahdotonta
- Lisää byrokratiaa

Yhtiöittämiseen tai näiden toimintojen ulkoistamiseen liittyviksi mahdollisuuksiksi mainittiin seuraavat tekijät (listattuna kaikki vastaukset):

- Yksityistä tarjontaa on olemassa ja muutoksen myötä sitä syntyy lisää kilpailua joka puolestaan vaikuttaa hintoihin.
- Hyvään lopputulokseen voidaan päästä monella eri tavalla. Toiminnot sopivat myös yhtiömuotoisesti järjestettäväksi.
- Pieneläinpuolella ulkoistaminen on toiminut
- Päivystysjärjestelyjen suhteen voi olla myös mahdollisuus
- Onnistuessaan voi tuoda julkiselle sektorille säästöjä
- Yksityisellä puolella tehokkaampi ajankäyttö sekä rahankäyttö, kell tulisi siirtyä myös kk-palkkaukseen kuten lääkäripuolella
- Siirtyminen työaikalainsäädännön piiriin
- Voi olla positiivisia vaikutuksia eläinlääkäreiden palkkatasoon
- Työn voisi ostaa sellaiselta eläinlääkäriltä, jolla on paras sen eläinlajin tuntemus
- Mahdollisuus niille eläimenomistajille, jotka haluavat pieneläimelleen parhaan mahdollisen saatavissa olevan hoidon kustannuksista piittaamatta.
- Mahdollisuus voi olla palvelun laadun nosto
- Eriyttäminen poistaisi ammatinharjoittaja-viranhaltija välisen ristiriidan